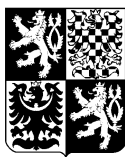

Národní plán boje
proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období
2006 – 2008

Ministerstvo vnitra ČR
2006

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 16. srpna 2006 č. 949

k Národnímu plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí
na období 2006 - 2008

V l á d a

I. b e r e n a v ě d o m í Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 - 2008, jehož součástí je vyhodnocení Zprávy o plnění Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (2002 - 2004) a jeho aktualizace na další období (2004 - 2006), obsažený v části III materiálu č.j. 1235/06, s úpravou podle připomínky vlády;

II. s c h v a l u j e Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008, obsažený v příloze tohoto usnesení (dále jen „Plán“);

III. u k l á d á

1. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí, místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti, ministru vnitra, ministryni školství, mládeže a tělovýchovy a ministru zdravotnictví plnit Plán,

2. ministru vnitra ve spolupráci s ministrem zdravotnictví předložit vládě Národní plán boje proti násilí na dětech na období 2008 - 2010 do 30. června 2008,

3. ministru vnitra

a) uplatnit při přípravě státního rozpočtu na rok 2008 částku 3 500 tis. Kč do rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra určenou k plnění úkolů obsažených v Plánu,

b) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

4. 1. místopředsedovi vlády a ministru financí navýšit od roku 2008 rozpočtovou kapitolu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o 100 000 tis. Kč určených na podporu volnočasových aktivit dětí;

IV. v y z ý v á hejtmany, primátora hlavního města Prahy a starosty obcí s rozšířenou působností ke spolupráci při plnění úkolů 1, 2, 3, 9, 10, 18 a 19 Plánu.

Provedou:

1. místopředseda vlády a
ministr financí,
místopředseda vlády a
ministr práce a sociálních věcí,
místopředseda vlády a
ministr spravedlnosti,
ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
ministři vnitra,
zdravotnictví

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy,
starostové obcí
s rozšířenou působností

Předseda vlády

Ing. Jiří P a r o u b e k , v. r.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 16. srpna 2006 č. 949

Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008.

	Opatření	Dílčí aktivity	Termín	Gestor
1.	Zvýšení nabídky a dostupnosti volnočasových aktivit dětí.	zmapování situace v oblasti volnočasových aktivit pořádaných jednotlivými zařízeními pro zájmové vzdělávání dětí a školami	31.12.2006	MŠMT
		sestavení přehledu všech grantů (jednotlivé ústřední orgány státní správy, krajské a obecní úřady, granty EU), z nichž lze čerpat finanční prostředky na volnočasové aktivity pro děti	31.3.2007	
		zveřejnění výše uvedených informací o volnočasových aktivitách na internetových stránkách MŠMT a rovněž formou samostatné rubriky na portálu veřejné správy + zajištění informovanosti veřejnosti o existenci rubriky	30.6.2007	
		navýšení prostředků ze státního rozpočtu o 100 mil. Kč pro MŠMT, které jsou účelově vázány na podporu volnočasových aktivit dětí	Od 1.1.2008	MF
		provedení změny pravidel pro poskytování grantů z rozpočtu MŠMT	1.1.2008	MŠMT
2.	Do připravovaných rámcových vzdělávacích programů zakotvit zkvalitnění výchovy k lidským právům, ke zdravému životnímu stylu, multikulturní, mediální a sexuální výchovy na základních a středních školách.	zařazení výchovy k lidským právům, ke zdravému životnímu stylu, multikulturní, mediální a sexuální výchovy do připravovaných rámcových vzdělávacích programů	1.2.2007	MŠMT
		zařazení uvedených témat do vzdělávacích programů pro pedagogy prostřednictvím přímo řízených organizací MŠMT	1.2.2007	
		v rámci dotačních řízení MŠMT podporovat nestátní neziskové organizace angažující se v dané oblasti	1.4.2007	
		příklady dobrých praxí ve vzdělávání žáků a studentů ve výše uvedených tématech pravidelně zveřejňovat na webových stránkách MŠMT a dalších vzdělávacích portálech, včetně šíření informací o existenci těchto stránek a portálů	průběžně, kontrolní termín - 25.6.2007	
		Česká školní inspekce se v rámci svých tematických inspekcí zaměřuje na rozsah a kvalitu výuky ve výše uvedených tématech na základních a středních školách	průběžně, kontrolní termín - 1.2.2008	

3.	Podpořit zakomponování spolupráce mezi školami a rodiči v oblasti sociálně patologických jevů do minimálních preventivních programů.	vypracování materiálu, který popisuje efektivní metody o šíření povědomí o uvedených sociálně patologických jevech mezi rodiči a zákonnými zástupci dětí	31.12.2006	MŠMT ve spol. s MZ
		uveřejnění materiálu na webových stránkách MŠMT	15.1.2007	
		zabezpečení informovanosti všech základních a středních škol o existenci materiálu s doporučením, aby jej využily při aktualizaci svých minimálních preventivních programů	15.1.2007	
4.	Zvýšit ochranu dětí před nebezpečím zneužívání prostřednictvím úpravy podmínek pro práci s dětmi a mládeží.		31.3.2007	MŠMT
5.	Vzdělávací programy policistů základní odborné přípravy a policistů služby kriminální policie a vyšetřování průběžně aktualizovat v souladu s novými poznatky a právními předpisy.		průběžně, kontrolní termín - 31.3.2008	MV
6.	Zvýšit povědomí novinářů a mediálních profesionálů o důležitosti citlivého informování o dětských obětech trestné činnosti, zejména násilné a mravnostní.	vyvolání jednání se Syndikátem novinářů ČR o zařazení výše uvedeného tématu do Etického kodexu novinářů v ČR	31.12.2006	MV
		doporučení děkanům příslušných fakult, aby výše uvedená témata zařadili do vzdělávacích programů poskytujících vzdělání v oborech souvisejících s fungováním médií	30.9.2007	MŠMT
		vypracování materiálu na téma : „Novináři a oběti trestné činnosti“	31.10.2007	MV
		uspořádání semináře pro novináře k vydání výše uvedeného materiálu	5.12.2007	
7.	Vytvořit nové a efektivní metody práce s pachateli ve věznicích, kteří byli odsouzeni za trestné činy násilí na dětech, (týrání dětí, komerčního sexuálního zneužívání dětí i sexuálního zneužívání dětí bez komerčního aspektu).	vypracování manuálu	31.1.2007	MS
		vypracování vzdělávacího programu	30.6.2007	
		pilotní ověření vzdělávacího programu	31.8.2007	
		zavedení vzdělávacího programu do praxe	31.1.2008	
8.	Připravit a iniciovat výzkumy zaměřené na : - analýzu příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí, - typologii obětí a pachatelů, - objasnění rozsahu a příčin latence, - analýzu efektivity léčby pedofilních delikventů		průběžně, kontrolní termín - 30.11.2007	MV ve spol. s MZ, MPSV, MŠMT, MS

9.	Rozpracovat a realizovat nové způsoby rozšiřování povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí, především v rizikových oblastech.	jednání MV se zahraničními partnery SRN, Rakouska a Velké Británie, ohledně iniciování preventivních a informačních kampaní zaměřených proti zneužívání dětí v ČR.	31.12.2006	MV ve spol. s MŠMT, MPSV, MZ
		realizace kampaně ve vybrané rizikové lokalitě	31.3.2007	
		zhodnocení úspěšnosti realizované kampaně	30.11.2007	
		realizace kampaní v dalších rizikových lokalitách a na celostátní úrovni	31.3.2008	
10.	Vypracovat návrh systému následné péče o osoby, které opustí zařízení ústavní výchovy.	zpracování analýzy	31.3.2007	MPSV a MV
		vypracování návrhu systému	30.11.2007	
11.	Snižovat počet dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče.	vypracování hodnotícího mechanismu (metodiky) pro průběžnou evaluaci úspěšnosti a efektivity přijatých opatření ke snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče zpracování analýzy	30.11.2006	MPSV
		realizace mediální kampaně k informování široké veřejnosti o nově vytvořených motivačních mechanismech pro podporu náhradní rodinné péče	31.12.2006	
		na základě vypracovaného hodnotícího mechanismu metodiky průběžně odstraňovat překážky bránící snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče	průběžně, kontrolní termín - 31.12.2007	
		vypracování hodnotící zprávy k úspěšnosti a efektivitě přijatých opatření ke snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče, včetně návrhů na řešení identifikovaných problémů.	31.3.2008	
12.	Zavést trestnost pouhého držení dětské pornografie v jakékoliv formě.		1.3.2007	MS
13.	Vytvořit předpoklady pro zavedení systému bezplatných asistenčních služeb dětem, které vystupují jako svědci či jako oběti v trestním řízení.	analýza současného stavu	31.3.2007	MPSV ve spol. s MS a MV
		návrh systému asistenčních služeb	31.10.2007	
14.	Posoudit zřízení poradního orgánu vlády pro ochranu dětských práv		31.12.2006	MPSV, MŠMT, MZ, MV, MS, Úřad vlády

15.	Vytvořit předpoklady pro vybudování Centra pro pohřešované a zneužívané děti v ČR.		30.6.2007	MV ve spol. s MPSV a MS
16.	Od roku 2008 nahradit stávající dokument např. Národním plánem boje proti násilí na dětech.		2008	MV, MZ
17.	Iniciovat ustanovení specialisty na problematiku sociálně právní ochrany dítěte (především týraných a zneužívaných dětí) při obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, kde tato funkce ještě nebyla ustanovena, vytvořit podmínky pro stabilizaci a rozvoj orgánů sociálně právní ochrany.		31.3.2007	MPSV
18.	Vytvořit komplexní seznam poskytovatelů služeb pro děti (nevládní organizace, dětské psychologové, terénní sociální pracovníci apod.) a jeho zveřejnění na webových stránkách MŠMT	vypracování seznamu a jeho zveřejnění na webových stránkách MŠMT	31.12.2006	MŠMT
		zajištění informovanosti všech základních a středních škol o jeho zveřejnění s výzvou, aby jej ředitelé těchto škol poskytli všem rodičům a zákonným zástupcům žáků.	31.12.2006	
19.	Sjednotit a harmonizovat interní metodiky postupu Policie ČR, orgánů sociálně právní ochrany dítěte, Správy uprchlických zařízení a zařízení pro ústavní výchovu v případech nezletilých cizinců bez doprovodu.		31.3.2007	MŠMT ve spol. s MPSV a MV
20.	Podporovat zřizování a vybavování výslechových místností pro traumatizované oběti (zejména děti a ženy).	zmapování situace na jednotlivých okresních ředitelství Policie ČR	31.12.2006	MV
		vypracování standardů pro vybavení těchto místností	30.6.2007	
		zabezpečení systémového financování pro jejich plošné zřizování	31.10.2007	

Struktura

Národního plánu boje

proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008

1. Základní rámec komerčního sexuálního zneužívání dětí

2. Příčiny komerčního sexuálního zneužívání dětí

3. Oběti komerčního sexuálního zneužívání dětí

4. Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí

5. Situace v České republice

- 5.1. Kriminální statistiky
- 5.2. Dětská prostituce
- 5.3. Obchod s dětmi
- 5.4. Dětská pornografie
- 5.5. Výzkumy
- 5.6. Sociální služby a komerční sexuální zneužívání dětí

6. Plnění úkolů vyplývajících ze Zprávy o plnění Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (za léta 2002-2004) a jeho aktualizace na další období (na léta 2004-2006)

7. Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008

7.1 Prevence, výzkum, osvěta

7.1.1. Prevence zaměřená na :

- A. děti
- B. rodiče a zákonné zástupce dětí
- C. odborníky
- D. média
- E. potenciální pachatele a pachatele

7.1.2 Výzkum

7.1.3 Osvěta

7. 2. Odstraňování příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí

7.3. Zkvalitnění boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí

7.4. Odstraňování následků komerčního sexuálního zneužívání dětí

7.5. Systémová a organizační opatření

7. 6. Finanční opatření

1. Základní rámec komerčního sexuálního zneužívání dětí

Komerční sexuální zneužívání dětí je jednou z nejhorších forem zneužívání dětí. Má nedozírné následky nejen pro psychický a fyzický vývoj dítěte, ale výrazným způsobem dynamizuje celou řadu asociálních a antisociálních jevů v celé společnosti, a to s doslova globálními důsledky. Lze jej jednak zasadit do širšího kontextu ekonomického vykořisťování dětí, jehož dalšími formami je např. využívání dětské práce, adopce dětí za úplatu, využívání dětí k páčání trestné činnosti apod., jednak je nutné jej též pojímat jako specifický typ sexuálního zneužívání dětí.

Při popisu okolností zneužívání dětí a stavu dětských práv ve světě bývá často zdůrazňována situace v rozvojových zemích, kde miliony dětí žijí de facto vyloučeny ze společnosti, nedostávají se jim žádné ochrany, a stávají se předmětem nejhoršího vykořisťování a zneužívání všeho druhu.

Podle organizace UNICEF¹ se v největším ohrožení ocitají zejména následující skupiny dětí:

- děti bez formální identity
 - děti, jejichž narození není vůbec formálně registrováno, a nemají tedy přístup k životně důležité péči a službám státu, jako jsou zdravotní péče, sociální ochrana, vzdělávání,
 - každý rok není v rozvojových zemích registrováno 55 % narozených dětí (bez Číny), což v reálných číslech znamená, že bez formální identity začíná svůj život každý rok více než 50 milionů dětí (nejvíce takových dětí žije v zemích jižní Asie: 24 milionů dětí, následuje oblast subsaharské Afriky: 18 milionů dětí),
- děti bez rodiny a rodičovské péče
 - v rozvojovém světě musejí mnohé děti, jejichž rodiče zemřeli, opustit školu nebo domovy a bez náležité ochrany se stávají snadnými oběťmi vykořisťování a zneužívání,
 - v rozvojových zemích žije 143 milionů sirotků (1 dítě z každých 13 dětí je sirotek),
- děti, které se předčasně dostávají do dospělých rolí
 - dětská vojáci, kterých je dle aktuálních odhadů ve světě 250 000,
 - časná manželství, která znamenají pro dívky konec příležitostí ke vzdělání, podřízené postavení v domácnosti i v sexuálním životě, a zdravotní problémy; porody jsou častou příčinou předčasných úmrtí mladých dívek, které nejsou pro rození dětí ještě připravené, dívky ve věku do 15 let umírají při porodu 5krát častěji než 20leté ženy; 1 ze 3 dívek v rozvojovém světě je vdána před svými 18. narozeninami,
 - dětská riziková práce, tedy práce v extrémně nebezpečných podmínkách (v dolech, továrnách, v zemědělství s pesticidy a jinými chemikáliemi apod.); podle odhadu takto pracuje 171 milionů dětí, z toho 73 milionů dětí ve věku do 10 let,
- děti postižené chudobou
 - v rozvojovém světě jsou děti vystaveny vyššímu riziku vážného onemocnění, podvýživy nebo i smrti, nemají přístup k nezávadné vodě, k zdravotní a sociální péči, ke vzdělání apod.,
 - 1 dítě z každých 6 umírá před svými 5. narozeninami, 1 z 10 dětí v prvním roce života 1 z každých 3 dětí ve věku do 5 let trpí podvýživou,
 - 1 ze 2 dívek ve věku základní školní docházky nemůže do školy chodit,
 - 1 z každých 4 nově narozených dětí není očkováno proti spalničkám, nemoci která zabije každoročně více než 500 000 dětí,

¹ The State of The World's Children: 2006 „Excluded and Invisible“. UNICEF, 2006.

- děti postižené HIV/AIDS
 - každou minutu zemře ve světě 1 dítě ve věku do 15 let z důvodu HIV/AIDS,
 - každých 15 sekund se nakazí 1 mladý člověk ve věku 15 – 24 let,
 - děti do 5 let věku tvoří 1 z každých 6 případů úmrtí a 1 z každých 7 případů nového onemocnění,
 - 15 milionů dětí je sirotky AIDS, z toho 2,2 milionu dětí je infekcí nakaženo,
- diskriminované děti
 - diskriminace dle pohlaví – dívky jsou znevýhodňovány v přístupu, k zdravotní péči a dalším nezbytným službám,
 - diskriminace dle příslušnosti k etniku,
 - diskriminace dětí s postižením,
- děti, které jsou zneužívané
 - obětí obchodu s lidmi se každoročně stává 1,2 milionu dětí,
 - v těžkých podmínkách práce z donucení je ve světě zneužíváno 8,4 milionu dětí – od nejrůznějších forem otroctví, prostituce, pornografie, po ozbrojené konflikty a ilegální aktivity,
 - jednou z nejvíce skrytých forem zneužívání dětí je jejich práce v domácnostech – kromě náročné práce, kterou musejí vykonávat, jsou často týrány, sexuálně zneužívány, nemohou chodit do školy, za svoji práci nedostávají žádný plat.

Ačkoliv se může z uvedených skutečností zdát, že tyto problémy se týkají pouze zemí třetího světa, jedná se vpravdě o globální fenomén. Za existenci fenoménu zneužívání dětí, včetně komerčního zneužívání dětí, nesou zodpovědnost i vysoce rozvinuté státy, které svou především zahraniční a ekonomickou politikou do značné míry ovlivňují situaci v rozvojových zemích, od nichž často přichází poptávka po „službách“ zneužívaných dětí (ať už se jedná o sexuální turistiku, nebo o poptávku po levných produktech, jež jsou levné právě díky dětské nebo nucené práci, na vyspělých trzích), v neposlední řadě nelze označit praktickou ochranu dětských práv v rozvinutých zemích za bezchybnou (i když je bezesporu nesrovnatelně lepší, nežli vypovídá zpráva UNICEF o rozvojových zemích), takže i na jejich území ke zneužívání dětí a k násilí na dětech dochází.

V rozvinutých zemích, na rozdíl od zemí třetího světa, souvisí porušování dětských práv především s pokročilou modernizací a tedy oslabením tradiční funkce rodiny a komunity, kdy anonymizované prostředí velkoměst nebo sociálně vyloučených komunit umožňuje rozvoj patologických forem jednání ve vztahu k dětem, a kdy stát doposud není schopen garantovat dokonalou kontrolu toho, jak jsou děti vychovávány a jak je s nimi zacházeno. V evropských zemích jde ponejvíce o násilí na dětech páchané v domácím prostředí (domácí násilí), ať už má podobu násilí fyzického, psychického nebo sexuálního. Vyjma toho existuje velká skupina dětí bez domova, která je specifickou skupinou ohroženou dalšími formami zneužívání a vykořisťování, ať už v oblasti nucení k páčání trestné činnosti, žebrání nebo v sexuálním průmyslu. do této skupiny patří i dětské oběti obchodu s lidmi, které jsou za uvedenými účely obchodovány do zemí Evropské unie převážně ze zemí východní Evropy, případně z Afriky, přičemž právě k těmto dětem – nedoprovázeným nezletilým migrantům – často i rozvinuté země nedisponují dostatkem instrumentů k zajištění péče o ně.

Dítětem se podle Úmluvy o právech dítěte (závazná pro Českou republiku od roku 1991) se rozumí osoba, mladší 18- ti let. V ČR je plná způsobilost k právním úkonům svěřena pouze zletilým osobám. Zletilosti se nabývá dovršením 18 let věku. Před dosažením tohoto věku lze zletilosti nabýt

pouze uzavřením manželství. Jedná se však o výjimečné případy, kdy na základě rozhodnutí soudu, s ohledem na společenský účel manželství je zletilost udělena osobě starší 16 let. Trestní odpovědnost je v ČR je vázána na dovršení 15 let věku.

Mezinárodně platná definice komerčního sexuálního zneužívání dětí byla přijata na 1. světovém kongresu proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí². Rozumí se jím „použití dítěte pro sexuální účely výměnou za peníze nebo za odměnu v naturáliích mezi dítětem, zákazníkem, prostředníkem nebo agentem a jinými, kdo vydělávají na obchodu s dětmi pro tyto účely“. Stockholmský kongres současně identifikoval tři formy komerčního sexuálního zneužívání dětí:

1. **dětská prostituce** – využívání dětí při sexuálních aktivitách za úplatu nebo za poskytnutí jiného plnění,
2. **obchodování s dětmi** – jakákoliv transakce, na jejímž základě je dítě předáno jednou osobou nebo skupinou osob jiné osobě nebo skupině osob, a to za úplatu nebo za poskytnutí jiného plnění,
3. **dětská pornografie** – jakékoliv spodobnění dítěte účastnícího se skutečné nebo předstírané explicitní sexuální aktivity, ať už je toto spodobnění provedeno jakýmkoliv způsobem, a rovněž tak jakékoliv spodobnění sexuálních orgánů dítěte určené primárně k sexuálním účelům.

2. Příčiny komerčního sexuálního zneužívání dětí

Příčiny komerčního sexuálního zneužívání dětí souvisí s celou řadou dalších sociálně patologických jevů, přičemž míra jejich výskytu v dané společnosti úzce souvisí s prostředím, ve kterém dítě vyrůstá.

Základní příčiny komerčního sexuálního zneužívání lze všeobecně shrnout do následujících bodů:

- špatná sociálně-ekonomická situace, resp. sociální vyloučení,
- předchozí osobní zkušenost se sexuálním zneužitím a
- poptávka po sexuálním zneužívání dětí.

Tyto základní příčiny lze samozřejmě rozdělit do dalších dílčích okruhů, jako může být např. míra rozšíření dospělé prostituce v dané lokalitě, efektivita vynutitelnosti práva, působení organizovaného zločinu, rozšíření pedofilie a dalších deviací, desintegrace komunit, dysfunkce rodin, podřadná role dětí, atd., nicméně všechny tyto faktory jsou redukovatelné do tří výše uvedených.

Špatná sociálně-ekonomická situace, případně situace sociálního vyloučení, je kromě zvýšené možnosti výskytu komerčního sexuálního zneužívání dětí spojena s řadou dalších patologických jevů, jako jsou zejména dysfunkční nebo nefunkční rodiny (neschopnost zodpovědně naplňovat rodičovskou roli z důvodu nemoci, patologického vývoje osobnosti, sociálních důvodů, závislosti na alkoholu, drogách, gamblingu, existence různých forem domácího násilí, nezaměstnanost, absence rodiče, sociální izolace rodiny, apod.), která je v příčinné souvislosti s ohrožením zdravého vývoje dítěte

² Světový kongres OSN ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, který se konal ve Stockholmu ve dnech 27. – 31. srpna 1996.

(deficit v naplňování jeho základních potřeb, a to jak tělesných, psychických, emocionálních, sociálních a duchovních).

Špatná sociálně ekonomická situace rodiny často způsobuje, že i děti jsou svými rodiči nuceny podílet se na obstarávání finančních prostředků. To se děje buď provozováním drobné kriminality (kapesní krádeže, vykrádání automobilů, distribuce drog apod.), žebráním (většinou v regionech, kde se pohybuje větší množství zahraničních turistů), nebo vyhledáváním příležitostí k jejich komerčnímu sexuálnímu zneužívání. Často se z těchto dětí stávají „děti ulice“. Podle okolností se tyto děti buď pravidelně do svých domovů či zařízení pro výkon institucionální péče vrací, nebo jsou na útěku. U dětí ulice, které jsou školního věku, bývá tento fenomén provázen se záškoláctvím, což, díky povinnosti absolvování základního vzdělání, lze poměrně snadno identifikovat. V horší situaci se nacházejí děti, které již dokončily základní školu a jsou na útěku ze zařízení pro výkon institucionální péče. Tato zařízení mají povinnost neprodleně hlásit Policii ČR jakékoliv nedovolené vzdálení dítěte ze zařízení. Je po nich vyhlášeno celostátní pátrání a jsou Policií ČR aktivně vyhledávány. Nejhorší jsou na tom děti, které již dokončily základní školu a jsou na útěku z dysfunkčních, nebo z nefunkčních rodin, které jejich zmizení nikomu neohlásí a tyto děti tak nikdo nepostrádá. Pro dokreslení potenciální rizikovosti tohoto fenoménu lze uvést, že v roce 2005 bylo Policií ČR vyhlášeno pátrání po 1684 svěřencích ústavních zařízení ve věku do 15-ti let, a po 5695 svěřencích ve věku 15 – 18 let (tyto údaje zahrnují veškeré nedovolené vzdálení svěřenců ze zařízení, včetně např. i pozdních návratů z vycházek, které Policii ČR zaměstnanci zařízení nahlásí). Celkem bylo v ústavních zařízeních v roce 2005 umístěno 8802 dětí s nařízenou ústavní výchovou nebo s uloženou ochrannou výchovou. Nicméně v kontextu „útěkovosti“ dětí z výše uvedených zařízení je nutno dodat, že do nich přicházejí děti, u kterých záškoláctví a následné úteky z domova patří mezi základní návyky již mnoho let před nástupem do ústavní péče.

Předchozí osobní zkušenost se sexuálním zneužitím byla zahraničními odborníky prokázána až u 65% komerčně zneužívaných dětí ve věku od 3 do 16 let³. Dále např. Gianotten⁴ uvádí, že *závažnost sexuálního traumatu pro další vývoj obětí souvisí s mírou použitého násilí, s délkou traumatizace (rozdíl mezi jednorázovým zneužitím a zneužíváním, které probíhá po několik let) a s věkem v němž k traumatu dochází (znásilnění ve dvanácti letech má obvykle závažnější následky než v sedmnácti). Nejtragičtější následky mívá incestní zneužití, které vede k závažnému narušení interpersonálních vztahů mezi členy rodiny a vytváří patologické způsoby komunikace, přičemž dítě – oběť incestu – je obvykle postaveno do situace bez pozitivního řešení. Pro mnohé děti z incestních rodin je sexuální kontakt jedinou cestou k získání si lásky a pozornosti rodičů. Oběti paradoxně drží rodinu pohromadě, přebírají zodpovědnost za její fungování, považují často za přirozené plnit sexuální přání otce či bratra. Cítí se vinný za to, co se děje, a po případném oznámení deliktu jsou často nejvíce potrestány samy – ztrátou uvězněného otce a rozpadem rodiny, sociální stigmatizací nebo případným umístěním mimo rodinu v dětském domově. K oznámení incestu pak často dochází ve chvíli, kdy otec začne zneužívat i další dceru a její starší sestra buď z důvodu žárlivosti, nebo ve snaze ji ochránit, otce udá. Oběti incestu pocházejí většinou z rodin s autoritativním otcem, ve výchově absentující matkou (např. matkou dlouhodobě nemocnou), často z rodin s konzervativním*

³ Finkelhor, D.: Child sexual abuse: New theory and research. New York, 1984. Uvedeno dle: Vaničková, E.: Sborník z konference o komerčním sexuálním zneužívání dětí, Praha 2002.

⁴ Gianotten, W.: Sexuology in the Netherlands. Praha, 1993. Citace z: Weiss, P. a kol.: Sexuální zneužívání dětí. Praha, 2005.

a rigidním přístupem k sexu. Potlačování sexuality rodiči je přitom dobrým prediktorem zneužívání. Není bez zajímavosti, že v incestních rodinách byly často v dětství sexuálně zneužívány i samy matky. Matky jsou o tom, co se v rodině děje, často přímo či nepřímo informovány, nicméně volí raději mlčení v zájmu udržení rodiny. Dceru více či méně vědomě nabízejí manželovi jako náhradu za sebe.

Následky incestního sexuálního zneužívání v dětství jsou přitom často dlouhodobé. Oběti incestu jsou v dospělosti významně nejistější v rodičovské roli. Mají menší smysl pro rodičovskou zodpovědnost, jsou signifikantně nezralejší ve svých požadavcích na děti a vykazují menší podporu svým partnerům. Incestní zážitek (ale i sexuální zneužití neincestního typu) může podstatně narušit pozdější schopnost žen navazovat adekvátní a funkční partnerské vztahy, nejednou vede k poruchám příjmu potravy, depresím, závažným sexuálním dysfunkcím nebo promiskuitnímu sexuálnímu chování.

V posledních letech se celosvětově věnuje pozornost i sexuálnímu zneužívání chlapců. Podle různých výzkumů totiž chlapci tvoří značnou část všech obětí pohlavního zneužití. Situace zneužitých chlapců je přitom často obtížnější než situace zneužitých dívek, protože role oběti je pro ně méně společensky přijatelná. Zatímco u dívek se vyskytuje více sexuální zneužití v rodině, u chlapců je pachatelem častěji člověk jen známý – učitel, trenér apod. – nebo člověk úplně cizí. Zneužití u nich může vést ke znejistění v mužské roli, v pohlavní identitě nebo v sexuální orientaci, a to i v případech, kdy pachatelkou zneužití je žena. Až 25% adolescentů zneužitých ženou se cítí homosexuálně orientováno. u těch, kteří byli zneužití mužským pachatelem, to bylo dokonce až 56% (dodejme však že otázkou zůstává, zda u některých z těchto mužem zneužitých chlapců nešlo vlastně o první homosexuální styk v souladu s jejich skutečnou homoerotickou orientací). u všech zneužitých chlapců pak byly zjištěny pocity znehodnocení, často velmi negativní vztah k sexu, vysoký výskyt abúzu alkoholu nebo homosexuálně prostitučního chování.

Sexuální zneužití vede u chlapců často ke ztrátě důvěry v rodiče (pokud se jedná o incestní zneužití) a poté i v ostatní lidi. Někdy jsou tito chlapci naopak příliš sociálně aktivní, neumějí diferencovat v mezilidských vztazích. Jelikož jsou muži od dětství obvykle vedeni více než ženy ke kontrole situace, sexuální zneužití (které vlastně představuje extrémní selhání této kontroly) u nich vede k pocitu ztráty mužnosti. V dospělosti pak mohou mít tendenci až nutkavě kontrolovat své okolí a blízké osoby. u některých se toto chování může projevit až v agresivních a případně i v kriminálních formách.

Významný aspekt poptávky po komerčním sexuálním zneužívání dětí představuje sexuální turistika, která rovněž zapříčiňuje jeho celosvětový nárůst a k jejímuž velkému rozvoji došlo v druhé polovině 20. století, kdy došlo k výraznému rozvoji cestovního ruchu. Stále častěji se objekty sexuální turistiky stávají děti. Jedná se o fenomén, který úzce souvisí s výskytem dětské prostituce a obchodováním s dětmi pro sexuální účely v dané zemi. Oblíbenými destinacemi jsou v tomto ohledu země jihovýchodní Asie, Latinské Ameriky a v poslední době též země subsaharské Afriky a země východní Evropy. Tyto země ovšem sexuálním turistům poskytují přímo či nepřímo zázemí (korupce, nedostatečné zákony či jejich slabá vymahatelnost, neochota chránit děti před zneužíváním apod.), bez nichž by sexuální turistika nemohla existovat. Z povahy věci je zřejmé, že turisté, kteří cestují za sexem s dětmi, pochází výhradně z rozvinutých zemí. Tito turisté často považují místní obyvatelstvo za podřadné a méněcenné, což umocňuje jejich pocit kulturní a ekonomické nadřazenosti. Někteří mají účel své cesty předem naplánován, u některých dochází k využívání sexuálních služeb dítěte

spontánně, vlivem okolností. Podle celosvětové nevládní organizace ECPAT pokládají mnozí turisté sex s dítětem za součást svého životního stylu na dovolené. Tito turisté využívají anonymitu prostředí, která je zbavuje obvyklých omezení. Své chování často ospravedlňují např. tím, že děti v dané zemi dosahují daleko dříve sexuální vyspělosti, sexuální zneužívání je v místní kultuře tolerováno, ne-li přímo její součástí, jedná se o nepřímou pomoc chudým rodinám když dítěti za sex zaplatí apod.

3. Oběti komerčního sexuálního zneužívání dětí

Příčiny uvedené v předchozí kapitole determinují rovněž profil obětí komerčního sexuálního zneužívání dětí. V obecné rovině lze podle intenzity a frekvence identifikovat tři skupiny komerčně sexuálně zneužívaných dětí⁵ :

1. **Příležitostné.** Děti poskytují sex za úplatu pouze příležitostně a dobrovolně, nejsou k tomu nikým nuceny. Pokládají to za snadný a relativně zábavný způsob přivýdělku. Svým jednáním zpravidla nejsou nijak bezprostředně traumatizovány ani stigmatizovány, nicméně u nich může docházet k jistému „návyku“ na sexu, penězích a možná i některých emocích, které jejich chování provází. Tyto děti většinou pochází z dobrých, stabilních rodin, kde získané peníze dávají dítěti pocit jisté satisfakce a zvýšené prestiže z jejich nezávislosti.
2. **Pravidelné.** Děti jsou prodávány jinou osobou, nebo osobami, kterými mohou být i členové rodiny. K poskytování komerčního sexu jsou nuceny, a to jak okolnostmi, tak samotnými kuplíři, od kterých dostávají odměnu za poskytnuté služby. Nicméně u těchto dětí existuje svoboda pohybu a jistá forma nezávislosti. U této skupiny dětí se můžeme setkat s rozvinutými příznaky stresu a traumatu.
3. **Soustavné.** Děti jsou zcela zotročené, zpravidla zbavené osobní svobody, je s nimi nakládáno hrubým způsobem, jejich život je plně pod kontrolou pachatelů, kuplířů.

U některých dětí, které byly vystaveny extrémnímu zážitku dlouhotrvajícího zneužívání, spojenému s ohrožením života, bývá diagnostikována posttraumatická stresová porucha s následným rozvojem získané poruchy osobnosti. Jedná se o nevratný následek komerčního sexuálního zneužívání. Změna jejich osobnosti se projevuje maladaptivními rysy, které vedou ke zhoršení interpersonálních vztahů. Pro stanovení této diagnózy je třeba dlouhodobé (zpravidla dvouleté) přítomnosti rysů které se dříve neprojevovaly: nepřátelský, nebo nedůvěřivý postoj ke světu, sociální stažení, pocit prázdnoty a beznaděje, chronický pocit existence „na okraji“ a odcizení.

⁵ Vaničková, E.; Kloubek, M.: Komerční sexuální zneužívání dětí. Praha, 2006.

4. Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí

Pachatelé komerčního sexuálního zneužívání dětí se liší od pachatelů „klasického“ pohlavního zneužití zejména v tom, že akt zneužití je realizován buď prostřednictvím třetí osoby (tj. dalšího pachatele), nebo na základě „dohody“ s dítětem, které své sexuální služby poskytuje za úplatu.

Při posuzování motivace a osobnostního profilu pachatele sexuálního zneužívání dětí je pochopitelně rozhodující míra vyvinutých sekundárních pohlavních znaků oběti. V obecné rovině lze konstatovat, že jiný typ pachatele se dopustí pohlavního zneužití dítěte v předpubertálním věku a jiný typ pachatele se takového jednání dopustí na dítěti ve věku s rozvinutou pubertou. Je zřejmé, že striktní hranice věku oběti není pro jednotlivý typ pachatele určující. I pachatele lze pochopitelně rozdělovat podle různých kritérií, podle míry použité agrese, pohlaví oběti, frekvence a způsobu kontaktu, motivace, vztahu k oběti atd.

Jednu z možných kategorizací těchto pachatelů nabídla závěrečná zpráva z rozsáhlého empirického výzkumu, který byl uskutečněn v Kanadě, Mexiku a USA, zaměřeného na komerční sexuální zneužívání dětí⁶:

1) Pedofil

Pedofilie je strukturovaná sexuální deviace, při které je subjekt eroticky přitahován objektem dětským, bez patrných druhotných pohlavních znaků. Touto sexuální deviací trpí zejména muži. Tito jedinci pochopitelně neprojevují svou deviaci stejným způsobem. V obecné rovině lze jejich projevy rozdělit na - bezkontaktní - představy, fantazie, rozhovor se sexuálním podtextem s dítětem, exhibice, - kontaktní - hlazení, mazlení dítěte, sexuální styk s dítětem. Podle některých odborníků (MUDr. Eva Vaníčková, CSc.) zpravidla nejsou praví pedofilové pro tělesné zdraví či život dětských objektů nebezpeční. Rizikovitost jejich aktivit spočívá spíše v možnosti narušení psychosexuálního vývoje obětí, eventuálně vývoje jejich interpersonálních a později i partnerských vztahů. Sexuální zneužití spáchané pravými pedofily obvykle nemá závažnější charakter, spočívá zpravidla na nekoitálních formách vzájemného kontaktu s dítětem, často v kontextu hry, škádlení apod.

2) Preferenční pachatel

Jedná se o osoby, které jsou sexuálně přitahovány dětmi v pubertálním či postpubertálním věku s vyvinutými sekundárními pohlavními znaky. U tohoto typu pachatelů proto nelze hovořit o pedofilní orientaci ve smyslu parafilie (sexuální deviace). Předmětem jejich zájmu bývá nezralost, nezkušenost či nižší sebevědomí objektu. Přístup sexuálního pachatele k dospívajícím bývá podobný jako k objektu dospělému. Nicméně někteří sexuologové pokládají erotický zájem mužů o nezralé objekty za hebefilii (erotický zájem o nezralé, dospívající dívky) či efebofilii (erotický zájem o nezralé, dospívající chlapce).

3) Situační pachatel

Tito pachatelé se dopouštějí zneužívání dětí více méně náhodně, bez jejich aktivního vyhledávání. Dochází k tomu v různých, pro ně výhodných situacích, kde vyspělost dítěte není rozhodující. Dětský

⁶ Ives, N.: The commercial sexual exploitation of children in U.S., Canada and Mexico. Philadelphia, 2001.

objekt volí jako náhradní pro snadnější dostupnost a menší pravděpodobnost prozrazení. Podněcujícím činitelem bývá intoxikace alkoholem či jinými návykovými látkami. Nicméně u intoxikovaných pachatelů, kteří se opakovaně dopouštějí sexuálního zneužívání dětí prepubertálního věku, je vysoká pravděpodobnost výskytu pedofilie.

4) Obchodník s dětmi

U tohoto typu pachatelů se většinou nejedná o sexuální fixaci na dítě, hlavním motivem je zisk (jakákoliv úplata či jiné plnění). Jak již z názvu této kategorie vyplývá, jedná se o osoby, které vystupují v procesu komerčního sexuálního zneužívání dětí (tedy dětské prostituce a dětské pornografie), jako organizátoři, prostředníci, dodavatelé apod. a jejich činnost zpravidla bývá koordinována v rámci organizované zločinecké skupiny.

5. Situace v České republice

Popis situace v oblasti komerčního sexuálního zneužívání dětí vychází především ze statistik a kvalitativních analýz Policie ČR, doplňujícími zdroji jsou pak statistiky a informace Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva spravedlnosti a některých nevládních neziskových organizací⁷.

5.1. Kriminální statistiky

Z důvodu vysoké latence mravnostní kriminality⁸, včetně komerčního sexuálního zneužívání dětí, nelze kriminální statistiky zjištěných trestných činů považovat za data, na jejichž základě by bylo možné objektivně popsat kvantitativní vývoj mravnostní kriminality ve střednědobém horizontu. Tato data vypovídají spíše o tom, jak se v daném období daří Policii ČR tuto trestnou činnost odhalovat a vyšetřovat.

⁷ Srovnání jednotlivých informačních zdrojů MV, MS, MPSV a případně dalších subjektů je však značně problematické především vzhledem k jejich nekompatibilitě, proto bylo upuštěno od jejich přímé konfrontace.

⁸ Důvody vysoké latence mravnostní trestné činnosti bývají různé, nejčastěji jsou to pocity studu, obavy z oznámení, strach z opovržení, nedostatek nebo ztráta sebedůvěry, v případech trestné činnosti spojené s prostitucí také obtížné možnosti orgánů činných v trestním řízení proniknout mezi zákazníka, oběť a další zapojené osoby

Vybraná trestná činnost páchaná na osobách mladších 18-ti let (počty zjištěných trestných činů)⁹

Název (přísl. ustanovení trestního zákona)	2001	2002	2003	2004	2005
Komerční forma sexuálního zneužívání v závislosti (§§ 242/2,243)	0	1	1	2	1
Komerční forma sexuálního zneužívání ostatní (§ 242/1,3,4)	2	7	4	12	8
Kuplířství (§204)	0	0	15	10	19
Obchodování s lidmi (§ 232a)	5	2	1	1	4
Svádění k pohlavnímu styku	-	-	-	30	35
Komerční sexuální zneužívání dětí celkem	7	10	21	55	67
Šíření dětské pornografie (§ 205/a)	-	-	16	26	28
Znásilnění (§ 241)	156	201	165	184	153
Pohlavní zneužívání v závislosti (§§ 242/2,243)	96	111	110	109	101
Pohlavní zneužívání ostatní (§ 242)	798	886	771	681	760

Pozn.: Údaje k trestným činům znásilnění, pohlavní zneužívání v závislosti a pohlavní zneužívání ostatní jsou uvedeny k dokreslení toho, jak velkou část tvoří komerční sexuální zneužívání dětí z pohlavního zneužívání dětí obecně.

Z uvedené kriminální statistiky je patrný značný nárůst odhalených případů komerčního sexuálního zneužívání dětí. Tento statistický nárůst však neznamená, že by docházelo k objektivnímu nárůstu a tedy zhoršení situace, indikuje spíše postupné snižování latence a zvyšování úspěšnosti zavedených opatření, které vedou k efektivnějšímu odhalování případů. Značný podíl na nárůstu má také od 1. ledna 2004 účinné ustanovení § 217a trestního zákona (svádění k pohlavnímu styku), které nově postihlo zákazníky, kteří vyhledávají placené sexuální služby dětí ve věku 15 – 18 let.

Počty zjištěných dětských obětí vybraných trestných činů mravnostní kriminality v roce 2005

Název	Muži 0-15	Muži 15-18	Muži 0-18	Ženy 0-15	Ženy 15-18	Ženy 0-18	Celkem 0-15	Celkem 0-18
Znásilnění	5	9	14	63	73	136	68	150
Pohlavní zneužívání v závislosti	7	1	8	68	23	91	75	99
Pohlavní zneužívání ostatní	113	4	117	592	20	612	705	729
Komerční forma pohl. zneužívání v závislosti	0	0	0	0	1	1	0	1
Komerční forma pohl. zneužívání ostatní	0	0	0	6	1	7	6	7
Kuplířství	0	0	0	6	10	16	6	16
Obchodování s lidmi	0	0	0	1	0	1	1	1

Následující tabulka se nevztahuje pouze na komerční sexuální zneužívání dětí, nýbrž na mravnostní kriminalitu obecně, a znázorňuje základní charakteristiky pachatelů, včetně podílů recidivistů a cizinců.

⁹ Data pocházejí z Evidenčně statistického sledování kriminality Policie ČR.

	Rok	Stíhané a vyšetřované osoby				
		celkem	muži	ženy	cizinci	recidivisté
Pohlavní zneužívání v závislosti (§§ 242/2, 243)	2001	75	74	1	2	12
	2002	74	73	1	4	30
	2003	78	76	2	3	38
	2004	88	85	3	2	40
	2005	69	67	2	1	24
Pohlavní zneužívání ostatní (§ 242)	2001	608	579	29	11	146
	2002	678	651	27	30	157
	2003	622	583	39	12	151
	2004	541	507	34	26	134
	2005	590	564	26	30	122
Komerční forma pohlavního zneužívání v závislosti (§§ 242/2, 243)	2001	0	0	0	0	0
	2002	0	0	0	0	0
	2003	1	1	0	0	1
	2004	3	3	0	0	0
	2005	1	1	0	0	0
Komerční forma pohlavního zneužívání - ostatní (§§ 242/1, 3, 4)	2001	1	1	0	0	0
	2002	7	7	0	0	2
	2003	2	1	1	0	0
	2004	9	7	2	3	1
	2005	5	5	0	1	0
Svádění k pohlavnímu styku (§ 217a)	2004	15	12	3	0	5
	2005	21	18	3	3	11
Kuplířství (§ 204)	2001	133	100	33	24	38
	2002	107	76	31	14	40
	2003	103	66	37	23	38
	2004	105	68	37	12	41
	2005	119	81	38	17	29
Obchodování s lidmi (§ 232a, dříve 246))	2001	26	18	8	3	10
	2002	12	9	3	1	7
	2003	19	14	5	4	5
	2004	30	21	9	6	2
	2005	18	14	4	5	5
Ohrožování mravnosti (§ 205)	2001	15	15	0	0	1
	2002	26	23	3	3	7
	2003	5	5	0	0	2
	2004	17	17	0	2	5
	2005	15	14	1	1	3

5.2. Dětská prostituce

V České republice prostituce sama o sobě trestná není, stejně tak není trestný dobrovolný pohlavní styk mezi osobami staršími 15-ti let. Nicméně trestně postižitelná jsou veškerá jednání spojená s dětskou prostitucí, a to dle § 204 trestního zákona (kuplířství – zjednání, přiměnění nebo svedení jiného k provozování prostituce, nebo kořistění z ní), § 217a trestního zákona (svádění k pohlavnímu styku – realizace nebo nabídka pohlavního styku za úplatu s osobou mladší 18-ti let), případně dle §§ 242 a 243 (pohlavní zneužívání – pohlavní styk s dítětem mladším 15-ti let, případně s dítětem mladším 18-ti let, které je na pachateli závislé).

Dětskou prostituci v České republice lze kategorizovat různými způsoby, nicméně za jedno ze základních kritérií lze považovat otázku vůle, i když v širším kontextu je i takové dělení relativní. Děti, které se prostituují dobrovolně bývají nejčastěji ve věku mezi 15-18 let (výjimečně i mladší) a řeší si tím svou obtížnou ekonomickou a sociální situaci. Prostituci vnímají jako snadný a rychlý způsob výdělku, který jim umožní získat prostředky většinou na zábavu (alkohol, cigarety, drogy, výherní automaty apod.). Jedná se většinou o děti, které jsou na útěku z dysfunkčních či nefunkčních rodin, nebo ze zařízení pro výkon institucionální péče.

Jinou skupinu tvoří děti, které jsou k prostituci nuceny jinou osobou a nezřídka se jedná o osobu blízkou či přímo v příbuzenském stavu. Tyto děti se tak stávají zdrojem pravidelných příjmů osob z prostituce kořistících, a tato kategorie již spadá pod obchodování s dětmi.

Obě kategorie se však mohou prolínat, dochází např. k situacím, kdy děti dobrovolně prostituující přenechávají za úplatu starosti s „naháněním“ zákazníků svým aktivnějším a šikovnějším vrstevníkům.

Dalšími charakteristikami podmiňujícími výskyt dětské prostituce a její regionální rozložení představuje jednak přítomnost dospělé prostituce a lokalizace sociálně vyloučených populací, na straně druhé pak poptávka sexuálních turistů a rekrutace dětí pachateli.

Přístup státních orgánů a veřejnosti, včetně médií, se nejčastěji zaměřuje na pachatele, kteří děti k sexu zprostředkovávají a nabízejí, případně na samotné děti. Skuteční i potenciální klienti dětské prostituce stojí bohužel často mimo pozornost. Z pohledu Policie ČR je odhalení a postih zákazníka nejobtížnější, neboť je z celého řetězce nejanonymnější, jeho účast v něm trvá relativně krátkou dobu a prokázání trestného činu vyžaduje složitější postupy vyšetřování včetně operativní techniky. Mediální veřejnost, ačkoliv k tomu nemá obdobné objektivní důvody, rovněž často stigmatizuje spíše postižené děti, případně lokality a komunity, kam patří, nežli pachatele – klienty sexuálních služeb.

V dubnu 2005 odhalila Policie ČR dva pachatele ve věku 30 a 48 let z okresu Karlovy Vary, a obvinila je z trestných činů kuplířství a ohrožování výchovy mládeže. Pachatel měl v době přibližně od září 2003 do března 2004 nutit k prostituci především s občany SRN mladistvé dívky na silnicích v okresech Karlovy Vary a Sokolov. Oběťmi byly dvě sestry ve věku 13 a 16 let ze Sokolova, které pachatelé dováželi na uvedená místa svým osobním autem, hlídali je a z jejich prostituce získali přesně nezjištěnou částku.

V únoru 2005 obvinila Policie ČR 22-tiletého pachatele z trestných činů pohlavního zneužívání a kuplířství. Pachatel od léta roku 2003 provozoval nejprve nekoitální sexuální praktiky s tehdy třináctiletou dívkou, později s ní pravidelně souložil. Od června do prosince roku 2004 nutil pachatel výhrůzkami a násilím dívku k provozování prostituce, sháněl zákazníky prostřednictvím internetu, přičemž pohlavní styk se uskutečňoval na různých místech v Praze. Od dívky si bral pachatel polovinu z částky 2500 Kč za pohlavní styk a z 1000 Kč za orální sex. Dívka tak uskutečnila přibližně 100 pohlavních styků.

V červenci 2005 obvinila Policie ČR manželský pár (48 a 46 let) z trestných činů kuplířství a ohrožování mravní výchovy mládeže. Pachatelé se jej měli dopustit tím, že v květnu a červenci 2005 ubytovali opakovaně ve svém bytě 17-tiletou dívku, která byla v té době na útěku z dětského domova a kořistili z prostituce, kterou dívka provozovala v Chebu, přičemž tak získali částku nejméně 2000 euro.

5.3. Obchod s dětmi

Obchod s dětmi se úzce váže k ostatním formám komerčního zneužívání dětí. Jedná se o jakoukoliv transakci, na jejímž základě je dítě předáno jednou osobou nebo skupinou osob jiné osobě nebo skupině osob, a to za úplatu nebo poskytnutí jiného plnění. Účely pro něž je dítě obchodováno mohou být různé. Může se jednat o sexuální zneužívání, nucenou práci, páchání trestné činnosti, k odběru a prodeji lidských orgánů, adopci za úplatu apod. Z hlediska komerčního sexuálního zneužívání dětí je obchodování s dětmi úzce spojeno s dětskou prostitucí a dětskou pornografií.

Za jedno ze základních kritérií kategorizace obchodu s dětmi je možné považovat osobu „obchodníka“. Obchodování s dětmi tak může mít formu intrafamiální, nebo extrafamiální. Intrafamiální forma spočívá v obchodování dítěte vlastními rodiči, zákonnými zástupci či osobami blízkými, zpravidla žijícími s dítětem ve společné domácnosti. Tyto osoby prodávají dítě k různým formám sexuálního zneužívání, mohou dítě nabízet k prostituci, nebo k výrobě pornografických materiálů. Dítě se tak stává pravidelným zdrojem příjmů pro prodávající osobu, nebo osoby.

K extrafamiální formě obchodu s dětmi dochází v případech, kdy je dítě rodiči, nebo zákonnými zástupci předáno, nebo prodáno jiné osobě, nebo osobám za účelem lepších životních podmínek (zajištění vzdělání, práce aj.). Rovněž lze do této kategorie zařadit případy únosu dětí, nebo případy ke kterým dochází v rámci klasického modelu obchodu s lidmi - nezletilá oběť je obchodníky nalákána zpravidla do zahraničí (může k tomu ovšem docházet i na území jednoho státu), kde jsou jí nebo jejím rodičům slibovány relativně vysoké výdělků za dohodnutý druh práce, přičemž po příjezdu do cílové země jsou jí odebrány cestovní doklady, je jí sděleno, že obchodníkům dluží vysoký finanční obnos za náklady spojené s dopravou a ubytováním a jedinou možností jak je může splatit bývá výkon prostituce. Pokud s tím oběť nesouhlasí, je fyzicky týrána, mučena, opakovaně znásilňována až se nakonec obchodníkům podvolí. Po celou dobu je pochopitelně omezena ve svobodě pohybu a je hlídána.

V říjnu 2005 zatkla Policie ČR dva pachatele ve věku 45 (občan SRN) a 34 let. Jednalo se o manželský pár, který byl následně obviněn z trestných činů obchodu s lidmi, kuplířství, padělání a pozměňování veřejné listiny a nedovoleného ozbrojování. Pachatelé nejméně od září 2004 inzerovali pod hlavičkou agentury zprostředkování práce možnost legálního zaměstnání v SRN v oblasti erotiky, pornografie a tance v nočních klubech s možností výdělku až 7000 euro měsíčně. Při prvním kontaktu však ženám oznamovali, že se jedná o práci prostitutky. Ženy potom dopravovali do SRN autem nebo linkovým autobusem a umísťovali je za pomoci dalších pachatelů v nočních klubech. Pachatelé si po té nechávali polovinu peněz z provozované prostituce, jejich měsíční zisk byl minimálně 5000 euro za každou ženu, přičemž policií bylo zadokumentováno 50 žen. Nejméně 2 z nich byly mladší 18-ti let, a pachatelé jim obstarali padělané cestovní doklady.

V lednu 2005 obvinila Policie ČR 46-tiletého pachatele z trestných činů pohlavního zneužívání, obchodování s lidmi a nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů. Obětí byla 14-tiletá dívka se soudně nařízenou ústavní výchovou, která byla v období roku 2004 na opakovaných útěcích z dětských domovů a v této době provozovala v Praze prostituci, kterou organizoval a ze které kořistil pachatel. Dívka měla pohlavní styk až s osmi zákazníky za den a byla závislá na pervitinu, kterou jí pachatel opatřoval i aplikoval. Pachatel s dívkou rovněž opakovaně souložil, ačkoliv věděl, že je mladší 15-ti let. Pachatel dívku rovněž prodal nezjištěným pachatelům, kteří měli v úmyslu ji dopravit za účelem prostituce do Nizozemí, za částku 200 tis. Kč, dívka však později utekla.

5.4. Dětská pornografie

Dětská pornografie, její výroba a distribuce zaznamenává v posledních letech celosvětově dynamický nárůst, a to zejména prostřednictvím stále masovějšího využívání internetu. Tvorba i šíření dětské pornografie jsou v České republice trestné podle § 205 trestního zákona (ohrožování mravnosti), určujícím faktorem této kriminality je poptávka především pedofilů a osob s dalšími sexuálními úchylkami.

Pachatelé této kriminality jsou nejčastěji pedofilně orientováni a dětskou pornografií buď pouze distribuují (sami ji nevyrábějí), nebo distribuují dětskou pornografií vytvořenou „doma“ (tedy nejtypičtěji fotografie dítěte, které sami zneužili) a třetí kategorií jsou skupiny pachatelů, kteří dětskou pornografií vytvářejí ve větším měřítku a pro zisk.

Po internetu si či osoby s pedofilními sklony vyměňují, nebo prodávají fotky a videa dětí, včetně dětských pornografických materiálů. Současně na svých chatových místnostech probírají své postoje, pocity a sexuální zážitky. Vzájemně se utvrzují v tom, že jejich sexuální orientace není nic špatného a že bude jednou společností akceptována a respektována tak, jako je v dnešní době akceptována a respektována homosexualita. Tím dochází k nebezpečné relativizaci pedofilní orientace. Místo, aby si tyto osoby uvědomovaly svůj handicap a pokoušely se jej dobrovolně a včas řešit, např. prostřednictvím léčby či terapie, přesvědčují se o tom, že jejich sklony jsou naprosto normální, jen společnost není dost demokratická a vyspělá. Tyto osoby rovněž prostřednictvím dětských chatových místností navazují kontakt s dětmi, který v mnoha případech může směřovat až k navazování osobních kontaktů. Při tvorbě dětské pornografie její výrobci často dětské oběti získávají postupným prohlubováním důvěry a návyku na snadný výdělek. V počáteční fázi dochází k „nevinnému“ focení dětí ve spodním prádle, za což dětem platí dohodnutý finanční obnos. To se může opakovat i několikrát, podle situace a ochoty dítěte. U následných kontaktů jsou děti přesvědčovány ke stále odvážnějším fotkám, k čemuž slouží nabídky k výraznější navýšení odměny. Děti samy často

neodhadnou ani nejsou schopny odhadnout rizika a nebezpečí spočívající v takovém jednání a těmito nabídkami se mohou snadno nechat zlákat.

Rozvíjí se mezinárodní policejní spolupráce při odhalování rozsáhlých sítí pachatelů, často ale narazí na neochotu některých zemí spolupracovat – jedná se často např. o některé asijské země, kde ani není distribuce dětské pornografie ilegální, nebo země, které nemají vyhovujícím způsobem legislativně upravenou oblast elektronických komunikací; právě takové země jsou potom pachateli využívány ke zřizování serverů s dětskou pornografií. V posledním období jsou také problémy ve spolupráci policie a firem, které provozují kreditní karty, neboť tyto firmy odmítají policii sdělovat údaje k uživatelům karet (kreditní karty jsou využívány při vstupu na placené webové stránky). Poptávka po dětské pornografii nadále ve světě roste, což je však částečně způsobeno i rostoucí nabídkou. Nabídka nejen roste, ale také se diferencuje; na Internetu jsou totiž stále více nabízeny „privátní produkce“ jednotlivých pachatelů. Dalším aktuálním trendem je distribuce „legálních“ obrázků, tedy např. fotografií nahých nebo polonahých dětí, které byly původně vytvořeny za jiným účelem (rodinná fotoalba, reklamní materiály apod.), které však jsou atraktivní i pro pedofily. Často je také pachateli využívána v zákoně ne zcela jednoznačná definice pornografie, tedy např. nejasná hranice mezi pornografií a „uměleckou“ fotografií.

V lednu 2005 byli Policií ČR obviněni 3 pachatelé (občané ČR, SRN a Velké Británie) z trestných činů ohrožování mravnosti, ohrožování výchovy mládeže, svádění k pohlavnímu styku, pohlavního zneužívání, nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů a šíření toxikomanie.

Pachatelé se těchto trestných činů měli dopustit jako členové organizované skupiny, kdy na okrese Rychnov nad Kněžnou a v Praze zhotovovali pornografická díla s homosexuální tematikou zobrazující chlapce ve věku od třinácti do osmnácti let. Kromě toho sváděli vytipované chlapce v uvedeném věkovém rozmezí k pohlavnímu styku a pohlavně je za úplatu zneužívali. Jako „modely“ jim sloužili chlapci, které kontaktovali především v okrese Rychnov nad Kněžnou a v Praze. Tyto chlapce pak fotografovali a natáčeli na video v objektu pronajatému k těmto účelům, kde mj. pěstovali ve velkém množství marihuanu. Před samotným pořizováním fotomateriálů byl chlapcům podáván alkohol a drogy. Pořízené záběry byly dále zpracovávány a upravovány do elektronické podoby. Zhotovená díla byla distribuována zejména prostřednictvím internetu na placených webových stránkách v zemích západní Evropy a USA a rovněž byla distribuována na CD nosičích a videokazetách.

V lednu 2006 zahájila Policie ČR vyšetřování 54-tiletého pachatele pro trestné činy pohlavního zneužívání, ohrožování výchovy mládeže a ohrožování mravnosti, kterých se měl dopustit tím, že v roce 2003 ve své garáži v Karviné natáčel na videokameru dvanáctiletou dívku, která se musela svléci a posadit na gauč, pachatel k ní po té přistoupil a osahával ji na prsou a přirození. Dívka po natáčení obdržela finanční hotovost 500 Kč.

V září 2005 pak pachatel měl na téže místě na videokameru natáčet další dívky (ve věku 11 a 12 let), které musely v několika případech svlečené tancovat, vzájemně se hladit a líbat a strkat si do přirození prsty nebo vibrátor. Za natáčení pokaždé obdržely finanční hotovost 700 – 800 Kč.

Dále pak v říjnu 2005 na téže místě pachatel na videokameru natáčel další čtrnáctiletou dívku, které předtím pustil pornografický film, po té se musela vysvléci, sama se hladit a nechat se osahávat. Za natáčení obdržela finanční částku 450 Kč.

V lednu 2006 byla Policií ČR zadokumentována trestná činnost ohrožování mravnosti 31-tiletého pachatele z Prahy, který v mnoha případech se svých různých e-mailových adres rozesílal a distribuoval fotografie a videonahrávky s pedofilní a zoofilní tematikou, a za účelem distribuce ve svém počítači přechovával několik gigabitů těchto souborů. Jednalo se o dětskou pornografii znázorňující obnažené pohlavní orgány dívek ve věku od 2 do 10 let, a to jak při autoerotice, tak i při pohlavním styku s dospělými osobami.

5.5. Výzkumy

Vzhledem k nedostatkům popisu situace v oblasti komerčního sexuálního zneužívání dětí, popsanému v kapitole 5.1., jsou důležitým zdrojem informací výzkumy o sexuálním chování obyvatel, které mj. mohou vypovídat o viktimizaci pohlavním zneužíváním a tedy i o míře latence této kriminality.

Ojedinelý typ výzkumu realizuje 3. lékařská fakulta UK, která zkoumá informovanost a postoje dětí ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání. Tyto výzkumy byly provedeny v roce 2001, 2004 a 2006 na základních a středních školách v Praze a v Chebu, přičemž výzkumný vzorek tvoří zpravidla cca 1000 dětí¹⁰.

Výzkumy v roce 2004 zkoumaly mj. praktickou efektivitu sexuální výchovy na základních školách, kde dominovala naprostá nespokojenost respondentů - úlohu rodičů a škol nahrazují dívkám kamarádky a chlapcům internet. Téměř všechny děti uvádějí, že se jim žalostně nedostává možnosti si o sexu a sexualitě povídat s rodiči nebo učiteli. Neschopnost hovořit o sexu otevřeně vypovídá o traumatu dospělých, kteří svým postojem mohou, a také tak pravděpodobně činí, traumatizovat děti a měnit reflexi jejich pohledu na sex a lidskou sexualitu. Tato skutečnost je patrně odpovědná i za to, že děti proklamovaly svoji znalost toho, co je sexuální zneužití, ale při identifikaci znalosti se ukázalo, že ve skutečnosti je faktická znalost signifikantně nižší.

Výzkum neměl ambice identifikovat dětskou prostituci, přesto však lze odpověď dětí na otázku, zda byly dospělou osobou osloveny k sexuální aktivitě za finanční či jinou odměnu, reflektovat v této souvislosti. Kladnou odpověď uvedla každá pátá dívka a každý desátý chlapec.

Nejnovější výzkum, provedený v roce 2006 mezi 1200 studenty a studentkami posledních ročníků pražských gymnázií ukázaly, že peníze za sex někdy v životě přijalo 3,6 % devatenáctiletých dívek a 1,8 % chlapců. Čtvrtina dotázaných dívek si dovede představit, že pokud by se dostala do složité situace, mohla by ji případně řešit sexem za peníze, stejnou možnost připustila třetina chlapců.

V letech 1997-1998 prováděl výzkum tým Sdružení Linky bezpečí¹¹. z výsledků této studie vyplynulo, že čtvrtina dospělé populace ČR má z dětství zkušenost, která odpovídá některé z forem sexuálního zneužití. Zkušenost uvedla každá třetí žena a každý šestý muž. U většiny z nich měla tato zkušenost nekontaktní charakter, více než polovina respondentů zažila zneužití více než jednou, přičemž zneužívání u všech forem trvalo více než dva roky. Nejdelší průměrné trvání byla zaznamenána u forem s tělesnou penetrací. Více než polovina respondentů byla zneužita osobou, kterou znali, přičemž nejčastěji zneužívajícími z okruhu rodiny byli bratřenci a vlastní i nevlastní otcové. Nejvyšší míra subjektivního psychického poškození byla zaznamenána u těch, kteří byli zneužiti formou tělesné penetrace. U dvou třetin z nich měly psychické následky zneužití dlouhodobý charakter, jednu pětinu z nich následky doprovázejí celý život. Až 60% respondentů z těch, kteří si přejí odbornou pomoc, neví, kde ji hledat.

V roce 2004 byla nevládní organizací Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, za podpory MŠMT realizována I. část výzkumného projektu „Prevence komerčního sexuálního

¹⁰ Vaničková, E.: Dětská prostituce. Praha, 2005.

¹¹ Pöthe P., Hالفarová H., Bosák V., Csémy L.: Retrospektivní studie sexuálního zneužívání v dětství u dospělé populace ČR a u osob s rizikovým sexuálním chováním, 1998. Jednalo se o první reprezentativní výzkum výskytu (prevalence) sexuálního zneužívání v dětství v naší populaci. Výzkumný vzorek tvořilo 1112 osob, reprezentativní z hlediska pohlavní, věku, regionální příslušnosti a vzdělání.

zneužívání dětí ve výchovných ústavech pro mládež a dětských domovech se školou“. V I. etapě výzkumu bylo psychologicky vyšetřeno 25 chlapců ve věku 9 – 18 let, kteří v posledním roce vystupovali jako svědkové a/nebo oběti sexuálního zneužití dospělým mužem v rámci homosexuálně prostitučních aktivit. Byly zkoumány základní údaje rodinné anamnézy, sociální zařazení rodičů, jejich vzdělání, zaměstnání, rozvody, trestná činnost. Totéž pak u sourozenců a tím vyšetřeno celé sociálně - výchovné prostředí dotyčných nezletilých. Ze závěrů šetření vyplynulo, že oběti komerčního sexuálního zneužívání pocházejí z dysfunkčních rodin, v rodinném prostředí zde dominuje především defekt otce, který je dán buď úplnou absencí, nebo výraznou sociální insuficiencí. Defekt mateřského faktoru, je méně významný, zde dominuje především nižší vzdělání související s nízkým ekonomickým statusem. U sledovaných obětí komerčního sexuálního zneužívání byl zjištěn signifikantně nižší intelekt, poruchy chování, časný nástup sexuálních kontaktů, drogová závislost a psychologickým vyšetřením maladaptivní vývoj osobnosti s defektem emocionality. Další cílovou skupinou bylo 30 děvčat umístěných v ústavní péči s rizikovou anamnézou z hlediska možného sexuálního zneužívání, případně komerčního sexuálního zneužívání. Jako forma šetření byla zvolena metoda nestandardizovaného dotazníku. Průměrný věk děvčat byl 16,6 roků. Závěry z šetření lze rozdělit do několika oblastí. Jednak je to období, kdy byla děvčata i jejich rodiny v péči orgánů sociálně právní ochrany. Zde se ukázalo, že některým skutečností, jako např. záškoláctví nebyla věnována dostatečná pozornost. Dalším obdobím je vlastní pobyt dívek v ústavním zařízení. Zde je třeba novelizovat dosud uplatňovaný systém anamnestického sledování. Mnohé údaje, které se ukázaly v šetření jako významné (např. absence při vzdělávání, role „náhradních rodičů“ apod.), jsou v anamnézách nedostatečně podchycené a analyzované. Poslední oblastí pak je příprava na odchod dívek z ústavního zařízení s cílem zabránit návratu do závadového prostředí, vytvořením motivujícího alternativního řešení.

5.6. Sociální služby a komerční sexuální zneužívání dětí

Jak z předchozích kapitol vyplývá, ke zlepšení situace v oblasti komerčního sexuálního zneužívání dětí nemůže dojít, pokud se mj. neeliminují jeho příčiny, jež jsou sociální povahy, a nenapraví se konkrétní důsledky patologického stavu, který je v podmínkách České republiky označován jako sociální vyloučení. Sociálně vyloučená situace implikuje řadu podmínek, ve kterých se komerční sexuální zneužívání dětí může bohužel rozvíjet, jako je oslabení funkce rodiny a komunity, sociální deviace, horší dostupnost vzdělání a zdravotní péče, nezaměstnanost, specifické typy kriminality apod.

Sociální situace v těchto skupinách obyvatel vyžaduje specifickou pozornost, proto jsou i v České republice rozvíjeny nebo plánovány zvláštní aktivity, které mají za cíl napravit tento fenomén, který je potenciaálně velice rizikový z hlediska budoucího rozvoje ČR.

Většina obětí komerčního sexuálního zneužívání dětí je buď na útěku z dysfunkčních či nefunkčních rodin, nebo ze zařízení pro výkon institucionální péče. Proto je velmi důležité, a nejen v kontextu omezení příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí, ale i dalších sociálně patologických jevů, věnovat kvalitě celého systému péče o ohrožené děti intenzivní pozornost. Identifikací dysfunkčních a nefunkčních rodin, včetně následné sociální práce s ní, se v ČR zabývají orgány sociálně právní ochrany dětí. V případech, kde se nepodaří situaci vyřešit v rámci sociální práce s rodinou, jsou zájmy dítěte chráněny prostřednictvím různých forem náhradní péče, ať již rodinné

nebo ústavní. Je mimo jakoukoliv pochybnost, že náhradní rodinná péče je pro ohrožené děti vhodnější než péče ústavní, což je mimo jiné promítnuto i do § 46 odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, kde: „(2) Před nařízením ústavní výchovy je soud povinen zkoumat, zda výchovu dítěte nelze zajistit náhradní rodinnou péčí nebo rodinnou péčí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která má přednost před výchovou ústavní. Pominou-li po nařízení ústavní výchovy její důvody nebo lze-li dítěti zajistit náhradní rodinnou péči, soud ústavní výchovu zruší.“. **Velmi důležitým a dlouhodobým cílem sociální politiky by mělo být snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče.** Dne 1. června 2006 nabyla účinnosti novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, která by měla zkvalitnit péči o ohrožené děti. Problematikou různých situací a okolností, která mají vliv na stabilitu, fungování rodiny a výchovu dítěte, s čímž téma řešení komerčního sexuálního zneužívání dětí bezprostředně souvisí se zabývá Národní koncepce rodinné politiky, která byla schválena usnesením vlády č. 1305/2005. Krom celé řady opatření uložila MPSV vypracování Koncepce péče o ohrožené děti a děti žijící mimo vlastní rodinu a Akční plán na podporu rodin s dětmi pro období 2005 – 2009 (schválen usnesením vlády č. 854 ze dne 12. 7. 2006) vycházející z Národní koncepce rodinné politiky.

Ke zlepšení systému sociálních služeb v České republice by měl přispět nový zákon č. 108/2006, o sociálních službách, který nabude účinnosti dne 1. ledna 2007. Zákon obsahuje celou řadu zásadních transformačních kroků, které by měly zajistit lidem v nepříznivé sociální situaci pomoc a podporu prostřednictvím sociálních služeb a stanovit přehledná pravidla pro jejich poskytování.

Jedním z účinných nástrojů k eliminaci výskytu komerčního sexuálního zneužívání dětí, včetně dalších sociálně patologických jevů ohrožujících zdravý vývoj dětí je Systém včasné intervence (dále jen „SVI“), který byl na vypracován na MV. Základním posláním SVI je rychlá, adekvátní a efektivní reakce všech institucí (Policie ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, státní zastupitelství, soudy, lékaři, školy, pedagogicko psychologické poradny, případně i nestátní neziskové organizace, které se zabývají prací s dětmi apod.), do jejichž působnosti spadá péče o rizikové a ohrožené děti, která směřuje k nápravě nežádoucího stavu - predelikventního a delikventního jednání dítěte, ohrožení dítěte apod. Cílem SVI je zefektivnit metody práce jednotlivých článků systému a využít beze zbytku všech legislativních nástrojů vztahujících se k oblasti delikvence dětí, trestné činnosti páchané na dětech a sociálně-právní ochrany dětí. Zvýšená pozornost musí být věnována predelikventnímu období před spácháním deliktu, kdy existuje řada signálů o rizikovém chování dítěte, nebo o prostředí, v němž dítě vyrůstá. SVI umožňuje i včasné odhalení případů týrání a zanedbávání dětí. Zavádí jednoduchý způsob přijímání informací od subjektů s oznamovací povinností. SVI vytváří jednotné informační prostředí, které umožňuje koordinaci činností zapojených subjektů, zvyšuje kvalitu jejich práce a umožňuje zpětnou kontrolu přijatých opatření a zvolených postupů. Díky tomu se mohou subjekty vzájemně informovat a usměrňovat tak, aby každý z nich plnil svoji roli, spolupracoval s ostatními a nepřenašel odpovědnost na jiné. SVI pokrývá správní území města (zpravidla u statutárních měst), nebo správní obvod obce s rozšířenou působností. Projekt SVI je v současné době realizován ve Svitavách a v Ostravě, v roce 2006 se do něj přihlásilo několik dalších měst.

Sociálně vyloučené komunity, mohou mít jakýkoliv základ, nicméně komunikace Policie ČR, orgánů státní správy a samosprávy s nimi je velmi obtížná. Proto je třeba vytvářet nové mechanismy, které by tyto předsudky a bariéry pomáhaly odstraňovat.

Dne 11. ledna 2006 schválila vláda svým usnesením č. 49 Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007. Od roku 2003 ověřovala Policie ČR nové mechanismy policejní práce s menšinami v několika pilotních lokalitách a od roku 2005 je zavedla systémově. Ve všech policejních krajích vznikly funkce styčných důstojníků pro menšiny a rozšiřuje se mechanismus asistenta Policie ČR. Styčný důstojník je policistou specializovaným na problematiku menšin, který působí jako zprostředkovatel kontaktu a komunikace mezi menšinami a Policií ČR. Asistuje také při řešení případných konfliktů a závažných deliktů a nabízí členům menšin pomoc při řešení konkrétních problémů. Práci styčných důstojníků pro menšiny mohou v lokalitách s vyšším populačním zastoupením menšin doplňovat tzv. asistenti policie. Policejní asistence je terénní službou, která usnadňuje obyvatelům sociálně vyloučených lokalit, kontakt a komunikaci s policií. Klienty asistentů policie jsou především oběti a svědci latentní kriminality (lichvy, kuplířství, distribuce drog, obchodu s lidmi, kriminality mládeže atd.). Kromě pomoci svým klientům poskytují asistenti policie pomoc také policistům. Svou znalostí prostředí a lidí v něm žijících pomáhají asistenti policistům v lepší a rychlejší orientaci ve specifickém prostředí. Během realizace projektů se ukázalo, že využívání asistenčních služeb má v policejní práci své opodstatnění, neboť představuje pro Policii ČR účinný nástroj k výrazné eliminaci kriminality v problémových lokalitách. V současné době využívají asistenty policie tři okresní ředitelství Policie ČR: Ostrava, Cheb a Ústí nad Labem, v dalších lokalitách se projekt připravuje (Brno, Most). Asistenta policie zaměstnává buď samospráva, nebo nevládní organizace, a projekt je tedy vždy postaven na partnerství a úzké spolupráci Policie ČR s dalšími subjekty.

V roce 2005 byl zaznamenán nárůst kapesních krádeží a prostituce v centrech velkých měst, zejména v centru hlavního města Prahy. Specifikem tohoto nárůstu bylo, že se jednalo především o mladé dívky bulharské státní příslušnosti. Tyto dívky jsou organizovaným zločinem vylákány z nejhudších oblastí Bulharska pod záminkou práce v zahraničí a pak jsou v různých zemích EU zneužívány buď k provozování prostituce, nebo ke kapesním krádežím. Při jejich zadržení je obtížné je identifikovat, neboť u sebe nemají potřebné doklady. Při kontaktu s Policií ČR či orgány sociálně právní ochrany dítěte mají naučené chování a úředníci či policisté je mnohdy vydají osobám, které se vydávají za jejich příbuzné, přičemž u sebe mají zdánlivě pravé doklady. Tyto dívky jsou však opakovaně na různých místech ČR přistiženy při páchání trestné činnosti.

Problematika zneužívání bulharských dívek byla otevřena na jednom z prvních jednání na komise při Modré škole („Zařízení pro děti – cizince“, které vzniklo v gesci MŠMT na základě usnesení vlády České republiky č. 395/2002 o Koncepci umístování, vzdělávání a výchovy dětí s jazykovou bariérou, včetně nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu, v zařízeních ústavní výchovy), kde se pravidelně setkávají zainteresovaní zástupci orgánů státní správy, samosprávy a nevládních organizací k řešení problematiky nezletilých cizinců bez doprovodu.

V souvislosti s tímto problémem byly identifikovány nedostatky spočívající v nedostatečné realizaci ohlašovací povinnosti vztahující se i na Policii ČR, která je zakotvena v § 10 odstavce 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Současně bylo zjištěno, že v praxi není adekvátně využívána tzv. kostní zkouška, která je prováděna v případně pochybností o věku

nezletilého cizince bez doprovodu na území ČR. Dalším nedostatkem byla absence údajů o specifické kategorii nezletilých cizinců bez doprovodu, vedených v resortních statistikách MPSV. od 1. 4. 2005 však MPSV začalo vést celostátní evidenci nezletilých cizinců bez doprovodu, se zaměřením na případy, kdy orgány sociálně-právní ochrany dětí řešily situaci dítěte podáním návrhu na předběžné opatření. Primárním cílem této evidence je možnost ověření existence předcházejícího řešení případu dítěte jiným orgánem sociálně-právní ochrany dětí, popř. soudem a zabránění tak opakovanému předávání dítěte do péče osoby, která nemá v úmyslu se s ním vrátit zpět do Bulharska a řádně se o něj starat. Další problémy, které byly při působení bulharských dívek v ČR zjištěny jsou průběžně odstraňovány prostřednictvím výše uvedené komise odborníků při Modré škole.

6. Plnění úkolů vyplývajících ze Zprávy o plnění Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (za léta 2002-2004) a jeho aktualizace na další období (na léta 2004-2006)

Úkoly přímo z usnesení vlády :

Číslo úkolu	Úkol	Termín	Gestor
bod III./2a	Předložit vládě do 30. června 2006 Zprávu o plnění plánu a jeho aktualizaci na další období.	30.6.2006	MV

Plněním úkolu je předložený materiál.

Stav plnění – splněno.

bod III./2b	Zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.		MV
-------------	---	--	----

Usnesení bylo ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí zveřejněno dne 16. listopadu 2004.

Stav plnění – splněno.

Úkoly z Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí (na období let 2004 až 2006) :

1.	Předložit vládě návrh na podpis a ratifikaci Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie.	31.10.2004	MV
----	--	------------	----

MV ve spolupráci s MZV předložilo výše uvedený návrh do vlády. Dne 16. listopadu 2004 vláda svým usnesením č. 1124 vyslovila souhlas s podpisem a ratifikací Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie. Následně byl Opční protokol za ČR podepsán, nicméně dosud nedošlo k jeho ratifikaci, které brání absence trestní odpovědnosti právnických osob za trestné činy stanovené v souladu s Opčním protokolem. Existuje celá řada mezinárodních smluv, které nemohly být z tohoto důvodu ratifikovány. Návrh zákona o trestněprávní odpovědnosti právnických osob a o řízení proti nim, který předložilo MS, byl Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zamítnut na podzim roku 2004. Řada mezinárodních smluv přijatých v posledních letech obsahuje ustanovení požadující zavedení odpovědnosti právnických osob (např. Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, Trestněprávní úmluva Rady Evropy o korupci, Úmluva o potlačování financování terorismu, Úmluva o trestněprávní ochraně životního prostředí, Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, včetně dodatkových protokolů).

Tyto instrumenty zpravidla výslovně připouští alternativní řešení odpovědnosti právnických osob, neboť umožňují, aby smluvní strany zvolily odpovědnost trestní či mimotrestní (občanskoprávní či správní). Právní řád ČR však v současné době dostatečným způsobem nezajišťuje ani jednu možnost. z toho důvodu jsou ratifikace celé řady mezinárodních instrumentů odkládána do doby, než bude odpovídající právní úprava přijata.

Stav plnění – původní úkol byl splněn, nicméně k ratifikaci Opčního Protokolu dosud nedošlo.

2.	Zavést trestnost pouhého držení dětské pornografie v jakékoliv formě.	1.1.2006	MS
----	---	----------	----

Zavedení trestnosti pouhého držení dětské pornografie bylo součástí návrhu nového trestního zákona, který byl ovšem v březnu roku 2006 v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR zamítnut. Nicméně MS připravuje opětovné předložení nového trestního zákona, jehož součástí budou i návrhy na zavedení trestní odpovědnosti právnických osob, zavedení trestnosti pouhého držení dětské pornografie a další důležité instrumenty.

Stav plnění - úkol byl ze strany MS splněn, nicméně návrh nebyl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

3.	Zavést trestnost obchodování s lidmi i v rámci území České republiky a trestnost dalších forem obchodování s lidmi než pouze za účelem sexuálního vykořisťování.	1.1.2005	MS
----	--	----------	----

Dne 22.10.2004 nabyl účinnosti zákon č. 537/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů. Tímto zákonem bylo do trestního zákona zavedeno ustanovení § 232 a (obchodování s lidmi), které trestnost výše uvedeného jednání pokrývá a vztahuje se i na obchodování s dětmi. Skutková podstata trestného činu obchodování s lidmi tak byla dána do souladu s jeho definicí uvedenou v Protokolu o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.

Stav plnění – splněno.

4.	V chystaném zákoně o telekomunikacích prodloužit dobu, po kterou je poskytovatel internetových služeb povinen uchovávat data související s poskytováním telekomunikačních služeb (zejména údaje o účastnících telekomunikačního spojení)..	1.1.2005	MI
----	--	----------	----

Dne 1. května 2005 nabyl účinnosti zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a změně některých souvisejících zákonů, který plně nahradil dosavadní zákon č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona jsou právnické a fyzické osoby zajišťující veřejně dostupnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací povinny zřídit a zabezpečit v určených bodech své sítě rozhraní pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv oprávněného orgánu. Tyto osoby jsou dále povinny uchovávat provozní a lokalizační údaje a tyto údaje na základě žádosti poskytnout orgánům oprávněným k jejich vyžádání. Osoby poskytující veřejně dostupnou telefonní službu jsou povinny na základě žádosti poskytnout policii informace z databáze všech svých účastníků. Za plnění výše uvedených povinností náleží právnické nebo fyzické osobě náhrada efektivně vynaložených nákladů. Tyto náklady hradí orgán, který si úkon vyžádal nebo jej nařídil. Novým zákonem byla mimo jiné i prodloužena maximální zákonná doba, po kterou je poskytovatel internetových služeb povinen uchovávat data související s poskytováním telekomunikačních služeb z původních šesti na dvanáct měsíců. Takové opatření poskytuje Policii ČR větší prostor pro vyšetřování trestné činnosti, včetně tvorby a šíření dětské pornografie.

Stav plnění – splněno.

5.	V připravovaném zákoně o zdravotní péči zakotvit povinnost lékařů ohlašovat podezření na týrání a sexuální zneužívání dětí včetně sankcí za jeho neplnění.	30. 6. 2005	MZ
----	--	-------------	----

Podle současně platné legislativy mají lékaři povinnost ohlašovat podezření na týrání a sexuální zneužívání dětí Policii ČR na základě § 10 a § 53 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, případně na základě § 167 trestního zákona („Nepřekážení trestného činu“¹²). Tato stávající úprava však není považována za dostačující. Ustanovení trestního zákona se týkají pouze omezeného okruhu trestných činů, a v zákoně o sociálně právní ochraně dětí nejsou za neplnění daného postupu ustanoveny žádné sankce. Podle § 10, odst. 4 zákona o sociálně právní ochraně dětí jsou státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že určité dítě se stalo obětí trestného činu ohrožujícího život, zdraví, lidskou důstojnost nebo mravní vývoj, nebo vede zahálčivý nebo nemravný život (zanedbávají školní docházku, požívají alkohol nebo návykové látky, živí se prostitucí, nebo páchají trestnou činností). Podle § 53 uvedeného zákona jsou subjekty (mj. státní orgány, zaměstnavatelé, školy, zdravotnická zařízení atd.) povinny sdělit údaje, které poslouží k ochraně dítěte v případě, že je podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte, pouze na výzvu orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Povinnost lékařů ohlašovat podezření na týrání, sexuální zneužívání a zanedbávání dětí byla zařazena do návrhu zákona o zdravotní péči, který se však stále nachází ve schvalovacím procesu Parlamentu ČR.

Stav plnění – úkol byl ze strany MZ splněn, nicméně návrh nebyl dosud schválen Parlamentem ČR.

6.	Zavést institut zabezpečovací detence v trestním zákoně.	1. 1. 2006	MS
----	--	------------	----

Institut zabezpečovací detence je novým druhem ochranného opatření, které je určeno pro zvláštní kategorii pachatelů (zpravidla zvláště závažných úmyslných trestných činů, trpících duševní poruchou a bez potřebného náhledu na svůj zdravotní stav a spáchanou trestnou činností). V návaznosti na zavedení institutu zabezpečovací detence do trestního zákona mělo být vytvořeno specializované detenční zařízení, které by neposkytovalo pouze léčbu (pokud by se pacient léčbě nebránil, mohl by být převeden do ústavu pro výkon ochranného léčení), ale i ochranu společnosti před nebezpečnými pachateli, která nemůže být adekvátním způsobem zajištěna v rámci stávajících psychiatrických léčeben. Institut zabezpečovací detence byl rovněž součástí návrhu nového trestního zákona, který v březnu roku 2006 zamítla Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR.

Stav plnění - úkol byl ze strany MS splněn, nicméně návrh nebyl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR.

7.	V připravovaném zákoně o podpoře práce s dětmi a mládeží zamezit osobám trestaným pro trestnou činnost páchanou na mládeži práci s dětmi a mládeží.	1. 1. 2005	MŠMT
----	---	------------	------

V připravovaném návrhu zákona o podpoře práce s dětmi a mládeží je požadované ustanovení zapracováno. Návrh zákona o podpoře práce s dětmi a mládeží vymezuje způsobilost pro práci s dětmi, aby nedošlo ke zneužívání dětí a bylo zamezeno páčání trestné činnosti na dětech. Návrh byl předložen k projednání Legislativní radě vlády. Na základě řady rozporuplných připomínek LR a jednotlivých resortů byly práce na přípravě návrhu zákona pozastaveny. Rozhodnutí o předložení návrhu zákona či o jeho stažení se v současné době zvažuje.

¹² Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný páchá nebo připravuje trestný čin mj. týrání svěřené osoby, znásilnění nebo pohlavního zneužívání, a spáchaní tohoto trestného činu nepřekazí, přičemž za překážení trestného činu se považuje i jeho včasné oznámení státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

Stav plnění – úkol nebyl ze strany MŠMT splněn, návrh zákona nebyl dosud předložen do vlády.

8.	Připravit a iniciovat výzkum zaměřený na analýzu příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí, na typologii jeho obětí a pachatelů a na zjištění míry jeho latence.	30. 6. 2005	MV, MS, MPSV, MŠMT, MZ
----	---	-------------	------------------------

V uplynulém období bylo realizováno několik výzkumů :

MŠMT - v roce 2004 byla realizována I. etapa pilotního šetření „Prevence komerčního sexuálního zneužívání dětí ve výchovných ústavech pro mládež a dětských domovech se školou“ ve spolupráci se Společností pro plánování rodiny a sexuální výchovu. Realizace II. etapy šetření je plánována na rok 2007 (závěry z pilotního šetření – viz kapitola 5.5.).

MZ - v rámci programu Zdravotnická prevence kriminality MZ v roce 2005 finančně podpořilo projekt „Komerčně sexuálně zneužívané dítě“. Výsledky tohoto projektu, byly prezentovány v rámci kulatého stolu dne 8. února 2006 na 3. lékařské fakultě UK. Závěry z projektu (viz kapitola 5.5.) budou využity při zpracování metodiky pro zdravotníky.

MPSV – v současné době je zpracováván materiál, který se zabývá výskytem komerčního sexuálního zneužívání dětí v jednotlivých krajích ČR, informace jsou získávány formou dotazníků od orgánů sociálně právní ochrany dítěte prostřednictvím krajských úřadů. Z jeho závěrů (předpokládaný termín je červen 2006) bude možné identifikovat lokality, které jsou nejvíce zasaženy komerčním sexuálním zneužíváním dětí a upřesnit typologii jeho pachatelů a obětí. Na jeho základě bude provedena aktualizace vzdělávacích programů pro pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí.

Na dalších výzkumných aktivitách se rovněž podílely některé nevládní organizace :

Růžová linka ve spolupráci 3. lékařskou fakultou UK – prováděla první výzkum v roce 2001, v roce 2004 byl obdobný výzkum realizován ve spolupráci s UNICEF. Výzkumy (viz kapitola 5.5.) byly zaměřeny na identifikaci chování a postojů dětí ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí a vnímání samotné sexuality vůbec. Růžová linka opakovaně provádí řadu studií zaměřených na způsob života, na sociálně patologické chování. Výstupy z těchto studií lze vztáhnout i na komerční sexuální zneužívání dětí. V současné době je realizován další výzkum, tentokrát zaměřený na výskyt prostituce mezi studenty středních škol.

Nadace Naše dítě – v roce 2005 byl ve spolupráci s MV vypracován materiál na téma „Skutečný rozsah fenoménu sexuálně zneužívaných a pohřešovaných dětí v ČR“. Závěry materiálu potvrzují popis situace v ČR uvedené v kapitole č. 5 s tím, že je třeba věnovat zvýšenou pozornost fenoménu pohřešovaných dětí.

Stav plnění – průběžně plněno.

9.	V rámci postupu reformy veřejné správy iniciovat ustanovení specialisty na problematiku sociálně právní ochrany dítěte (především týraných a zneužívaných dětí) při obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, kde tato funkce ještě nebyla ustanovena, vytvořit podmínky pro stabilizaci a rozvoj orgánů sociálně právní ochrany.	31. 1. 2006	MPSV, MV
----	--	-------------	----------

V souvislosti s realizací reformy veřejné správy došlo k výrazným organizačním změnám v orgánech sociálně právní ochrany dětí. Byly zrušeny okresní úřady a jejich působnost byla přenesena na 205 obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Při této reorganizaci došlo bohužel také k nesystematickým organizačním změnám v rámci jednotlivých úřadů (v některých případech došlo například ke zrušení specializovaných oddělení sociálně právní ochrany dětí a sociální prevence, v jiných případech došlo naopak k jejich vzniku; nezřídka v rámci reorganizace byly relevantní odborné agendy kumulovány na jednoho pracovníka apod.). Celkově lze tedy konstatovat, že s postupem reformy veřejné správy došlo k oslabení personálního zajištění problematiky sociálně

právní ochrany dítěte, tedy řešení případů týraných a zneužívaných dětí, čímž nastalo přerušení trendu nastoleného v rámci bývalých okresních úřadů, kde se na tuto problematiku specializoval vybraný pracovník. Jedním z řešení plnění tohoto úkolu je (tak jako u úkolu č. 17) navýšení počtu pracovníků na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností. To by bylo možné například změnou zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a to novelizací ve smyslu doplnění § 10 odst. 3 o písm. c) ve znění „zřídit specialistu na problematiku sociálně-právní ochrany dítěte“. Vzhledem k tomu, že dne 1. června 2006 nabyla účinnosti novela výše uvedeného zákona, která ovšem tuto úpravu neobsahuje, není možné aktuálně provést opětovnou novelizaci tohoto zákona. Proto je úkol součástí i předloženého materiálu pod bodem č. 18.

Stav plnění – nesplněno.

10.	Projednat navržený standardizovaný postup pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dítěte při podezření na týrání, zneužívání a zanedbávání dětí s krajskými úřady a předat jej k realizaci obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.	31.12.2004	MPSV, MV
-----	---	------------	-------------

Standardizovaný postup pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dítěte při podezření na týrání, zneužívání a zanedbávání dětí byl s krajskými úřady projednán, a následně byl rozeslán všem obcím s rozšířenou působností. Tento metodický postup obsahuje doporučení a postupy pro práci s dítětem ohroženým syndromem CAN (týraného a zneužívaného dítěte).

Stav plnění – splněno.

11.	Do Evidenčně statistického systému kriminality zařadit jako samostatnou kategorii vykazování případů tvorby a šíření dětské pornografie.	31.12.2004	MV
-----	--	------------	----

Od 1. ledna 2005 byla do evidenčně statistického systému kriminality zařazena kategorie tvorby a šíření dětské pornografie, včetně dalších údajů o pachatelích a obětech.

Stav plnění – splněno.

12.	Rozpracovat a připravit k realizaci nové způsoby rozšiřování povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí, především v rizikových oblastech.	31.3.2005	MV, MŠMT, MPSV, MZ
-----	--	-----------	-----------------------------

MZ – v letech 2001-2002 byl v odborném tisku uveřejněn „Doporučený postup diagnostiky syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte“ ČLS JEP. Tento doporučený postup, ve kterém je řešena i problematika sexuálního zneužívání dítěte, byl aktualizován a uveřejněn ve Věstníku MZ v částce 10 v říjnu 2005 jako „Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví k postupu lékařů primární péče při diagnostice syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte“. S výstupy projektu „Komerčně sexuálně zneužívané dítě“ (podrobnosti viz. komentář k úkolu č. 8) byla seznámena odborná i laická veřejnost. Projekt byl prezentován v rámci kulatého stolu dne 8. 2. 2006 na LF3 UK. Výstupy projektu byly distribuovány vybraným odborným společnostem ČLS JEP, zdravotním radům, IPVZ. Projekt bude využit při přípravě příslušného metodického pokynu pro zdravotníky.

MŠMT - záměry rozšiřování povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí se zaměřením na rizikové oblasti jsou rozpracovávány ve „Strategii prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008“ a jsou doplňovány odbornými vystoupeními na konferencích, seminářích a při jednání s krajskými úřady, které tyto informace dále rozpracovávají pro své potřeby s ohledem na místní podmínky.

MPSV – připravuje letáky pro informování veřejnosti o problematice komerčního sexuálního zneužívání dětí, které budou následně distribuovány prostřednictvím obecních a krajských úřadů

do lokalit, které budou na základě dotazníku (viz k úkolu č. 8) identifikovány jako nejvíce ohrožené komerčním sexuálním zneužíváním dětí.

MV – již několik let je realizována soutěž „Svět očima dětí“, která je určena pro děti základních škol. Téma zneužívání dětí spadá pod Útěky z domova a práva dítěte. Do soutěže je zapojena stovka základních škol, pro učitele je zpracováván manuál, který obsahuje základní informace ze zákona o rodině. po soutěži „Jak to vidím já“ obdrželo MV informaci, že některé děti se svěřily svým třídním učitelkám, že byly sexuálně zneužívány.

V rozšiřování povědomí o tomto fenoménu byly v uplynulém období rovněž aktivní některé nevládní organizace a instituce :

3. lékařská fakulta UK – 2. listopadu 2005 proběhla v Parlamentu 3. národní konference k násilí na dětech v rámci projektu podpořeném MZ. Konference měla mít dvě hlavní témata – „Následky syndromu zneužívaného a zanedbávaného dítěte“ a „Komerční sexuální zneužívání dětí“. Dne 11. dubna 2006 proběhlo ve spolupráci s UNICEF symposium o dětské prostituci.

Projekt Šance – již druhým rokem pořádají televizní osvětovou kampaň zaměřenou na komerční sexuální zneužívání dětí, jedná se blok, který probíhá po dobu 90 dnů.

Stav plnění – průběžně plněno.

13.	Aktualizovat obsah problematiky komerčního sexuálního zneužívání dětí v profesní přípravě pracovníků orgánů činných v trestním řízení, sociálních, školských a zdravotnických pracovníků.	30.6.2005	MV, MS, MPSV, MŠMT, MZ
-----	---	-----------	------------------------

MŠMT - problematika komerčního sexuálního zneužívání dětí je zařazena do profesní přípravy školských pracovníků. Plnění úkolů podle aktualizovaných programů zajišťují Národní institut pro další vzdělávání, pedagogická centra, Institut pedagogicko psychologického poradenství a vysoké školy, v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů. MŠMT zpracovalo odbornou analýzu revidovaných Národních vzdělávacích osnov pro vzdělávání školních metodiků prevence a návrh vzdělávacího programu specializačního studia pro školní metodiky prevence. Na UK v Praze probíhá ověřování návrhu čtyřsemestrového specializačního vzdělávacího studia pro výchovné poradce-školní metodiky prevence.

MPSV – byl vypracován materiál o problematice komerčního sexuálního zneužívání dětí, který je součástí podkladů pro vzdělávání pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dětí.

MZ - viz komentář k úkolu č. 12. 3. lékařská fakulta ve spolupráci s nevládní organizací Růžová linka pořádá výcviky pro zdravotníky, sociální pracovníky a psychology, které se týkají prevence, včasné detekce, intervence a pomoci sex. zneužívaným dětem. Tato problematika je součástí pregraduálního studia na 3. lékařské fakultě UK, a to nejen lékařů, ale i v rámci bakalářského studia. Cílem je, aby se uvedené téma stalo součástí studia na všech lékařských fakultách.

MV – vzdělávání policistů probíhá jak v rámci základní odborné přípravy (sexuální zneužívání dětí a mládeže, domácí násilí apod.) formou specializačních kursů (zejména pro policisty zařazené u útvarů služby kriminální policie a vyšetřování, kde je problematika komerčního sexuálního zneužívání dětí vyučována v rámci předmětů právo, bezpečnostní právo, trestní právo procesní a operativně pátrací činnost) a dále v rámci vzdělávání učitelů středních policejních škol MV a instruktorů školních policejních středisek PČR (např. ve dnech 30. - 31. března 2005 byl ve spolupráci s velvyslanectvím Velké Británie a Severního Irska uspořádán seminář pro policejní specialisty, zaměřený na zneužívání dětí, dětskou pornografii a sexuální turismus, ve dnech 18. a 19. ledna 2006 proběhlo pokračování tohoto semináře, tentokrát na téma práce s pachatelí pohlavního zneužívání dětí). V uplynulém období bylo vypracováno několik multimediálních výukových programů včetně manuálů pro učitele policejních škol MV a školních policejních středisek PČR, např. na téma - Znásilnění a sexuální napadení, Domácí násilí, Pohlavní zneužívání dětí, Práce policie ve spolupráci s veřejností, Jednání s oběťmi apod.

Stav plnění – splněno.

14.	Zabezpečit vzdělávání soudců a státních zástupců v oblasti komerčního sexuálního zneužívání dětí s akcentem na vysokou společenskou nebezpečnost takového jednání a potřebu ukládání pedofilním pachatelům povinnou ochranou léčbu.	průběžně	MS
-----	---	----------	----

Tématu komerčního sexuálního zneužívání dětí je v rámci vzdělávání na Justiční akademii věnována velká pozornost, vzdělávání jsou jak soudci, státní zástupci, tak pracovníci probační a mediační služby. V uplynulém období proběhlo již několik seminářů, které s tímto tématem úzce souvisí - „Trestná činnost mládeže a na mládeži“, „Mládež a prevence“, „Rozhodování ve věcech mládeže“, „Mravnostní kriminalita se zvláštním zřetelem na kuplířství a obchod s dětmi“, Problematika nezletilých cizinců bez doprovodu“, „Exkurse do vybraných zařízení pro ústavní a ochrannou výchovu“ a „Znalecké posudky z oborů psychiatrie a psychologie“, který byl mimo jiné zaměřen na schopnost komunikace státních zástupců s dětmi, ať už jde o pachatele či oběti. S ohledem na důležitost přeshraniční spolupráce byla problematika komerčního sexuálního zneužívání dětí promítnuta do výuky anglického a německého jazyka.

Stav plnění – průběžně plněno.

15.	Vytvořit komplexní seznam poskytovatelů služeb pro děti (nevládní organizace, dětské psychologové, terénní sociální pracovníci apod.) a dle místní příslušnosti zajistit jeho distribuci do škol.	31.12.2004	MŠMT
-----	---	------------	------

MŠMT ve spolupráci s Institutem pedagogicko psychologického poradenství byly zpracovány seznamy pedagogicko-psychologických poraden, středisek výchovné péče a speciálně pedagogických center. Práce byly zahájeny na přehledu dalších profesních sdružení zajišťujících odbornou pomoc dětem. Seznamy jsou postupně zveřejňovány na webových stránkách IPPP (www.ippp.cz). Problematikou je komunikace s některými kraji, které místo seznamu a stručné informace o činnosti zaslaly jen adresy a telefonní čísla, což nepřináší potřebnou představu o aktivitách a jejich realizátorech. Úkol je plněn, ale pro svůj rozsah nemohl být splněn v celém rozsahu v původním termínu. Proto bude součástí i nového národního plánu.

Stav plnění – částečně splněno.

16.	Podporovat přednáškovou činnost nevládních organizací, které se zabývají rizikovými jevy spojenými s mládeží, ve školách a školských zařízeních.	průběžně	MŠMT
-----	--	----------	------

MŠMT podporuje činnost nevládních a charitativních organizací v rámci grantové politiky prostřednictvím „Programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT“. Každý rok byly MŠMT vyhlašovány :

Program č. I - Preventivní programy realizované školami, školskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi (dále jen NNO) pro projekty místního a regionálního charakteru, které financovaly ve vlastním dotačním řízení jednotlivé kraje.

Program č. II - Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT pro projekty charakteru nadregionálního (zahrnující dva a více krajů).

Cílem projektů je osvojení základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech forem sebeustručky, projevů agresivity a porušování zákona. V roce 2004 a v roce 2005 obdržely kraje na financování Programu č. I celkovou částku 13.506.000,- Kč. Na financování Programu č. II v dotačním řízení MŠMT zajistilo v roce 2004 částku 5.386.000,- Kč a v roce 2005 částku 5.729.000,-Kč.

Stav plnění – průběžně plněno.

17.	V lokalitách nejvíce ohrožených iniciovat a podporovat efektivní formy sociální práce s rizikovými dětmi a mládeží a jejich rodinami.	průběžně	MPSV
-----	---	----------	------

MPSV se v roce 2006 v rámci třetího podprogramu dotačního řízení „Sanace rodin s dětmi ohrožených dysfunkcí“ zaměřilo na podporu neziskových organizací aktivních v této oblasti. Projekty na sanaci rodiny byly podpořeny částkou cca 15 mil. Kč. V rámci sanace rodiny tak dochází i k monitorování rizikových rodin a prevenci zneužívání nebo týrání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání. Vzhledem k současnému omezení možností dotační politiky v oblasti rodiny a sociálně-právní ochrany není v tuto chvíli možné dotovat specifické programy zaměřené na komerční sexuální zneužívání dětí.

Stav plnění – průběžně plněno.

18.	Zanalyzovat stávající zajištění péče o pedofilní delikventy včetně jejího personálního, kapacitního a organizačně - technického zabezpečení, identifikovat její nedostatky a navrhnout tříletý harmonogram k optimalizaci systematické péče o pedofilní delikventy.	30.6.2005	MS, MZ
-----	---	-----------	--------

MS – ve zvláštním oddělení, specializovaném na péči o pedofilní delikventy ve věznici v Kuřimi, se v roce 2004 s výhledem na rok 2005 nepodařilo navýšit kapacitu personálu. Za současného stavu, kdy počet odsouzených je velmi vysoký, není technicky možné uvedené oddělení rozšiřovat.

MZ - Detenční ústavy nejsou zdravotnickými zařízeními. Ústav pro výkon zabezpečovací detence má být určen pro osoby nebezpečné a neléčitelné, kde nelze účelně využít institut ochranného léčení. Zdravotní péče by měla být v detenčním ústavu poskytována na základě smluvní spolupráce mezi detenčním ústavem a zdravotnickým zařízením. Vzhledem k tomu, že zřízení detenčních ústavů upravené v návrhu nového trestního zákona nebylo Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR schváleno, tyto nebezpečné osoby budou umístovány v rámci ochranného léčení do psychiatrických léčeben, kde ovšem nelze adekvátně zajistit ochranu personálu ani veřejnosti. Ve zdravotnickém zařízení nejsou podmínky pro to, aby nebezpečný pachatel trestného činu, který by měl být umístěn do zabezpečovací detence, např. neopustil toto zařízení. MZ si je vědomo situace v oblasti oboru psychiatrie včetně nedostatečného personálního vybavení. V přípravě je návrh vyhlášky o věcném, technickém a personálním vybavení zdravotnických zařízení. Problematika musí být řešena systémově a závisí na množství finančních prostředků. MZ spolupracuje s MS na přípravě věcného záměru zákona o ochranném léčení. V tomto zákoně by měly být řešeny hlavní problémy vznikající při výkonu ochranného léčení. Investiční akce E.č.: 235 132 00 06 PL Černovice - pavilon ochranného léčení je registrována v ISPROFIN Ministerstva zdravotnictví. Vzhledem k tomu, že PL Černovice nepředložila v roce 2005 komplexní doklady k vydání Rozhodnutí o účasti SR, byly prostředky z roku 2005 převedeny do rezervního fondu. Stavba probíhá v rámci projektového řízení postupně s přípravou dle vydaného Rozhodnutí o registraci v ISPROFIN.

Analýza stávající zajištění péče o pedofilní delikventy, včetně návrhu tříletého harmonogramu k její optimalizaci vypracovány nebyly, nicméně MZ vyvíjí aktivity k plnění tohoto úkolu.

Stav plnění – částečně splněno.

19.	Navrhnout řešení výkonu ochranného ústavního léčení mladistvých a mladých dospělých agresorů.	30.6.2005	MZ
-----	---	-----------	----

MS ve spolupráci s MZ předložilo 31.5.2006 vládě návrh věcného záměru zákona o ochranném léčení ústavním. Předmět navrhované právní úpravy je vymezen tak, aby oblast výkonu ochranného léčení ústavního ve zdravotnických zařízeních byla upravena uceleně jedním zákonem. Výkonem ochranného léčení ústavního ve zdravotnických zařízeních se rozumí poskytování zdravotní péče za určitých specifických podmínek daných tímto zákonem. Hlavními cíli ochranného léčení je :

- léčení duševní poruchy, kterou pacient trpí a na jejímž základě spáchal trestný čin;
- resocializace a zařazení do běžného života;

- prevence opakování trestného činu způsobeného duševní poruchou;
- izolace společensky nebezpečného jedince.

Vzhledem k závažnosti problematiky poruch léčených při ochranném léčení a vzhledem k faktu, že pacienti obvykle přicházejí na léčení nemotivováni, je hlavním cílem ochranného léčení motivace pacientů pro změnu a zajištění možnosti tuto změnu v budoucnosti uskutečnit. Úspěšným ochranným léčením je tedy v některých případech vyléčení, ale častěji motivace k dobrovolné návazné léčbě v ambulanci, případně v některém, z k tomu určených zařízeních. Ochranné léčení ústavní může být vykonáváno jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti osoby ve výkonu ochranného léčení ústavního; tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti. Usnesení vlády č. 85/2006 k vytvoření sítě specializovaných zařízení pro děti vyžadující výchovně léčebnou péči uložilo ministru zdravotnictví příslušné úkoly :

- Doplnit do PL Bohnice oddělení s internátem o kapacitě 32 lůžek pro děti a mladistvé nemotivované, agresivní a s léčitelnými duševními poruchami, a to zejména s uloženou ochrannou výchovou, o které budou současně pečovat společně se zdravotníky pedagogičtí pracovníci podle projektu připraveného meziresortní komisí.
- Zajistit výstavbu nového objektu včetně rekonstrukce stávajících prostor a vybavení tohoto oddělení do 30.6.2008.
- Připravit rekonstrukci stávajícího pavilonu 28 oddělení dětské a dorostové psychiatrie tak, aby tvořil s nově vzniklým oddělením funkční celek a kvalita péče o děti bez nebezpečného agresivního chování a útěků byla srovnatelná s úrovní péče v nově budovaném oddělení.
- Jmenovat do společné meziresortní komise zástupce za MZ.

Na MŠMT byla ustavena pracovní skupina pro vybudování zařízení pro děti vyžadující výchovně léčebnou péči v PL Bohnice, která připravuje realizaci této akce.

Stav plnění – částečně splněno.

20.	Uveřejnit Doporučený postup při syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte ve Věstníku MZ.	31.12.2004	MZ
-----	--	------------	----

Doporučený postup při syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte byl v roce 2001 zveřejněn v odborném tisku a dne 11. října 2005 byl uveřejněn v částce 10 Věstníku MZ.

Stav plnění – splněno.

21.	Sjednotit a harmonizovat interní metodiky postupu Policie ČR, orgánů sociálně právní ochrany dítěte, Správy uprchlických zařízení a zařízení pro ústavní výchovu v případech nezletilých cizinců bez doprovodu.	31.3.2005	MV, MPSV, MŠMT
-----	---	-----------	----------------------

V souladu s usnesením vlády České republiky č. 395/2002 o Koncepci umístování, vzdělávání a výchovy dětí s jazykovou bariérou, včetně nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu, v zařízeních ústavní výchovy bylo od 15. června 2004 zprovozněno „Zařízení pro děti - cizince“. Pro řešení problematiky nezletilých cizinců bez doprovodu byla při tomto zařízení ustavena speciální komise odborníků, složená ze zainteresovaných zástupců státní správy, samosprávy a nevládních organizací. Komise se průběžně zabývá odstraňováním nedostatků v postupu Policie ČR, orgánů sociálně právní ochrany dítěte, Správy uprchlických zařízení a zařízení pro ústavní výchovu v případech nezletilých cizinců bez doprovodu, nicméně tyto aktivity v uplynulém období nevyústily v konkrétní změny příslušných interních metodik a postupů. Metodika postupu cizinecké a pohraniční policie je stanovena v pokynu ředitele Policie České republiky služby cizinecké a pohraniční policie č. 125 ze dne 18. 11. 2005, o pobytu cizinců, ve znění pozdějších doplňků, a to především v člancích 183 a 216. MPSV dokončuje metodiku pro pracovníky orgánů sociálně právní ochrany dětí, jak by měli postupovat při kontaktu s nezletilým cizincem bez doprovodu, která navazuje na novelizaci zákona

č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, která nabyla účinnosti dne 1. června 2006.

Stav plnění – nesplněno.

22.	Pokračovat ve finančním a organizačním zabezpečování vzdělávání romských sociálních asistentů a romských terénních pracovníků v problematice komerčního sexuálního zneužívání dětí.	průběžně	MV, Úřad vlády
-----	---	----------	-------------------

Na krajských úřadech existují romští koordinátoři, kteří koordinují práci romských poradců, působících na některých obcích 3. typu. Terénní romští pracovníci působí jak na některých obcích, tak u nevládních organizací. Kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity (dále kancelář Rady) administruje dotační program Podpora terénní práce, jehož prostřednictvím jsou poskytovány dotační prostředky obcím na poskytování terénní práce. Poskytovatelem dotací je Úřad vlády. Obce si mohou v rámci rozpočtu žádat o finanční prostředky na školení terénních pracovníků. Vzdělávání terénních pracovníků je realizováno mimo jiné i nestátní neziskovou organizací DROM, romské středisko, která na tento účel obdržela dotaci z Evropského sociálního fondu na léta 2005-2007, Operačního programu rozvoje lidských zdrojů. DROM je jedinou organizací, která má na tento vzdělávací program akreditaci MŠMT (Problematika komerčního sexuálního zneužívání dětí je ve vzdělávacím programu zařazena v semináři č. 4 – téma – „Sociálně patologické jevy – některé formy násilí na ženách a na dětech“). V roce 2005 byla organizaci DROM poskytnuta také dotace ve výši 350 000 Kč. V rámci programu Předcházení sociálního vyloučení, administrovaného kanceláří Rady, na první běh tohoto vzdělávacího kurzu. V současné době byl MPSV a kanceláří Rady vypracován projekt „Podpora vytváření systému terénní sociální práce“. Jedním z cílů projektu, je vytvoření akreditovaného specializačního vzdělávacího programu pro terénní sociální práci a jeho pilotní ověření. Projekt je hrazen z Evropského sociálního fondu, Operačního programu rozvoje lidských zdrojů. Projekt již byl zahájen a bude trvat do konce roku 2008. DROM romské středisko rovněž od září roku 2005 realizuje pilotní projekt „SASTIPEN ČR – Zdravotně sociální pomocníci ve vyloučených lokalitách“. Jedná se o projekt dvouletý (od září 2005 do srpna 2007), s celorepublikovou působností, který je realizován v sedmi krajích ČR. Cílem projektu je vytvoření a otestování sítě zdravotních sociálních pomocníků pro Romy ohrožené sociální exkluzí, zejména v oblasti zdraví. V rámci projektu bude zaměstnáno celkem 20 pomocníků, kteří budou působit ve vybraných lokalitách v jednotlivých krajích. Pomocníci budou vyhledávat osoby či skupiny obyvatel, jejichž zdraví je ohroženo v důsledku rizikového chování, nedostatku informací či nedostupností zdravotní péče. MV ČR projekt finančně podpořilo dotací ve výši 27 860,- Kč díky které je v roce 2006 do osnov vzdělávání zdravotně sociálních pomocníků také zařazen dvoudenní trénink „Některé formy násilí na ženách a dětech“, který si klade za cíl zvyšovat profesní kompetence zmiňovaných zdravotně sociálních pomocníků.

Stav plnění – průběžně plněno.

23.	Rozšiřovat působnost policejního pracoviště specializovaného na monitoring Internetu zejména v oblasti dětské pornografie, posilovat jeho personální a technické vybavení.	průběžně	MV
-----	--	----------	----

Od 1. prosince 2004 bylo na Policejním prezídiu ČR zřízeno oddělení pro potírání internetové kriminality, ve kterém v současné době pracuje 8 policistů. Stav na úseku specializovaného pracoviště na monitoring internetu je na Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezídia ČR plněn podle plánu zpracované koncepce systému odborné profilace pracovišť se zaměřením na informační kriminalitu v rámci jednotlivých správ krajů a současně jako podpora republikových součástí. Na Policii ČR správách krajů jsou průběžně budována specializovaná pracoviště. Do současné doby mimo centrální pracoviště vzniklo pracoviště v rámci správy hl. m. Prahy, připravováno je vytvoření pracovišť u správ Severomoravského, Jihomoravského a Středočeského kraje. Odborné pracoviště ÚSKPV PP ČR je v souladu s připravovanou úmluvou o počítačové kriminalitě národním kontaktním bodem v oblasti „cyber“ kriminality a zajišťuje 24 hodinové

kontaktní místo určené pro komunikaci se zahraničím. V uplynulém období sice nedošlo k personálnímu posílení ani k rozšíření působnosti specializovaného pracoviště na Policejním prezídiu ČR, nicméně, kromě pracoviště na správě hl. m. Prahy došlo k vytvoření předpokladů pro vytvoření výše uvedených pracovišť na některých krajských správách Policie ČR.

Stav plnění – částečně splněno.

24.	Zabezpečit pravidelný měsíční kontakt specialisty na mládež a na mravnostní kriminalitu na jednotlivých okresních ředitelstvích Policie ČR s pracovníky orgánů sociálně právní ochrany dítěte, škol a školských zařízení a vytipovaných nevládních organizací zabývajících se komerčním sexuálním zneužíváním dětí k řešení lokálních problémů souvisejících s tímto jevem.	31.1.2005	MV, MPSV, MŠMT
-----	---	-----------	----------------------

Policie ČR aktivně udržuje kontakt a spolupráci zejména se školami, školskými zařízeními a orgány sociálně právní ochrany dítěte. Spolupráce s nevládními organizacemi pokud v dané teritoriální působnosti příslušného okresního ředitelství Policie ČR působí, byla rovněž kladně hodnocena. Nicméně v teritoriální působnosti některých okresních ředitelství Policie ČR existuje několik desítek škol a školských zařízení a udržování pravidelného měsíčního kontaktu je proto velmi obtížné. Kontakt příslušných policistů je mnohdy realizován prostřednictvím výchovných, preventivních a sociálních komisí na jednotlivých úrovních. V následujícím období bude MV usilovat o širší účast Policie ČR ve výše uvedených komisích, které se jeví jako vhodná platforma, kde je možné v širokém spektru řešit problémy související s dětmi na místní úrovni. Současně MV zmapuje rozšíření těchto komisí, vytipuje lokality, kde zřízeny dosud nejsou, přičemž vzhledem k velikosti a bezpečnostní situaci regionu by jejich zřízení bylo žádoucí a na úrovni okresních ředitelství Policie ČR je bude MV iniciovat. Do těchto komisí by bylo dobré zapojit i zástupce dětských parlamentů (podle toho jak jsou na jednotlivých školách zřízeny), aby i jejich názory byly v plánování preventivních a dalších opatření v dané lokalitě zohledněny.

Stav plnění – částečně splněno.

25.	V rámci programů prevence kriminality a rozpočtu PČR podporovat vybavování výslechových místností pro traumatizované oběti (zejména děti a ženy).	30.6.2005 (kontrolní termín)	MV
-----	---	---------------------------------	----

Výslechové místnosti pro traumatizované oběti (zejména děti a ženy) byly dosud zřízeny v rámci vnitroresortních programů prevence kriminality v Praze, Berouně a Ostravě a z dotací programu Partnerství MV v Prostějově. Vzhledem k aktuálnosti a vysoké důležitosti rozšiřování výslechových místností se bude MV zabývat monitoringem současného stavu a potřeb jednotlivých okresních ředitelství Policie ČR, vypracuje standardy pro jejich vybavení a vytvoří mechanismy k jejich plošnému zřizování.

Stav plnění – průběžně plněno.

26.	Zařadit komerční sexuální zneužívání dětí mezi priority grantové politiky, podporovat a iniciovat vznik projektů na krizovou intervenci a dlouhodobou péči o oběti komerčního sexuálního zneužívání dětí v rizikových oblastech.	30.6.2005 (kontrolní termín)	MV, MPSV
-----	--	---------------------------------	-------------

MPSV – MPSV se v roce 2006 v rámci třetího podprogramu dotačního řízení „Sanace rodin s dětmi ohrožených dysfunkcí“ zaměřilo na podporu neziskových organizací aktivních v této oblasti. Projekty na sanaci rodiny byly podpořeny částkou cca 15 mil. Kč. V rámci sanace rodiny tak dochází i k monitorování rizikových rodin a k prevenci zneužívání nebo týrání dětí včetně komerčního sexuálního zneužívání. Vzhledem k současnému omezení možností dotační politiky v oblasti podpory

rodiny a sociálně-právní ochrany není v tuto chvíli možné dotovat specifické programy zaměřené na komerční sexuální zneužívání dětí.

MV – v rámci dotačního programu Partnerství MV financuje prostřednictvím dotací městům řadu projektů, které se zaměřují na zajištění volnočasových aktivit dětí, širokou oblast prevence sociálně patologického chování dětí, provoz nízkoprahových zařízení a poradenství pro děti v obtížných životních situacích. V letech 2004 – 2005 bylo z programu Partnerství podpořeno 241 projektů za 28 mil. Kč.

Stav plnění – částečně plněno.

7. Plán úkolů boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008

7. 1. Prevence, výzkum, osvěta

7.1.1. Preventivní aktivity jsou zaměřeny podle jednotlivých cílových skupin na :

- A. děti
- B. rodiče a zákonné zástupce dětí
- C. odborníky
- D. média
- E. potenciální pachatele a pachatele

7.1.2 Výzkum

7.1.3 Osvěta

7. 2. Odstraňování příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí

7.3. Zkvalitnění boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí

7.4. Odstraňování následků komerčního sexuálního zneužívání dětí

7.5. Systémová a organizační opatření

7. 6. Finanční opatření

7. 1. Prevence, výzkum, osvěta

A. Děti

1.	Zvýšení nabídky a dostupnosti volnočasových aktivit dětí.
-----------	--

Indikátor plnění – zvýšení nabídky volnočasových aktivit, které jsou dostupné pro děti ze všech sociálních vrstev.

Milníky :

- 31. 12. 2006 - je zmapována situace v oblasti volnočasových aktivit pořádaných jednotlivými zařízeními pro zájmové vzdělávání dětí a školami,
- 31. 3. 2007 - je sestaven přehled všech grantů (jednotlivé ústřední orgány státní správy, krajské a obecní úřady, granty EU), z nichž lze čerpat finanční prostředky na volnočasové aktivity pro děti,
- 30. 6. 2007 – výše uvedené informace o volnočasových aktivitách jsou zveřejněny na internetových stránkách MŠMT a jako samostatná rubrika na portálu veřejné správy (gesce MŠMT ve spolupráci s MV) + je zajištěna informovanost veřejnosti o existenci rubriky,
- od 1. 1. 2008 – jsou o 100 mil Kč pravidelně navyšovány prostředky ze státního rozpočtu, pro MŠMT, účelově vázány na podporu volnočasových aktivit dětí,
- 1. 1. 2008 – je provedena změna pravidel pro poskytování grantů z rozpočtu MŠMT

Gesce – MŠMT

Finanční náklady – od roku 2008 je navýšen rozpočet MŠMT o 100 mil. Kč na podporu volnočasových aktivit dětí. MŠMT v rámci pravidel pro poskytování grantů vyzve příslušné orgány samosprávy ke spoluúčasti na financování projektů.

Východiska

Kvalitní realizace, pestrá nabídka a široká dostupnost volnočasových aktivit a programů je účinným nástrojem prevence všech nežádoucích, sociálně patologických jevů ohrožujících zdravý vývoj dětí. Tyto aktivity by mimo jiné měly vést ke zvyšování fyzické zdatnosti, rozvoji osobnosti, psychické odolnosti vůči všem typům sebezdrůtky a porušování jak etických tak zákonných norem, k výchově ke zdravému životnímu stylu a pozitivnímu sociálnímu chování dětí a mládeže. V této souvislosti je třeba vytvořit a zavést ekonomické, legislativní i systémové mechanismy, které by zvýšily motivaci zainteresovaných subjektů k jejich poskytování a současně je učinily dostupnými pro všechny sociální vrstvy obyvatel. Ve větších městech mají základní a střední školy tendence komerčně využívat své prostory (zejména tělocvičny a hřiště) a to i pro zájmové kroužky, které jsou poskytovány dětem. Tento trend vede mimo jiné i k tomu, že jsou tyto aktivity prakticky nedostupné pro sociálně slabé vrstvy a minimálně motivují k jejich adekvátnímu využívání i rodiny ze středních vrstev.

Ideální stav – zájmové kroužky jsou pro děti nízkoprahové a nejsou nikterak zpoplatněny, děti je navštěvují zdarma, nebo jen za symbolický poplatek. Jakékoliv dítě se těchto kroužků může účastnit, přičemž jejich pestrá nabídka (výtvarné, hudební, kulturní, sportovní apod.), včetně přiměřených odborných a pedagogických dovedností dospělých osob, které je vedou, zaručuje jejich maximální využitelnost. Výběr jednotlivých kroužků je stanoven na základě projeveného zájmu dětí (případně rodičů), a to např. formou dotazníkového šetření. Vedoucími těchto kroužků mohou být např. i učitelé, kterým bude, v případě jejich zájmu, nabídnuto uzavření pracovněprávní dohody, neboť by tyto aktivity provozovali nad rámec svých povinností. Došlo by tím k zavedení jednoduchého systému plošné nespecifické primární prevence.

K širšímu a efektivnějšímu využívání mimo jiné i školních areálů a prostor by mělo mimo jiné přispět jak navýšení fondu MŠMT z něhož jsou volnočasové aktivity dotovány, tak úpravou pravidel za nichž jsou tyto prostředky poskytovány (prioritou by měly být aktivity realizované v areálech škol umístěných v rizikových lokalitách, aktivity, které mají dlouhodobý charakter, aktivity, které jsou dětem a mládeži poskytovány zdarma nebo za symbolický poplatek, aktivity, jejichž cílovou skupinou jsou ohrožené děti, děti ze sociálně vyloučených komunit a „dětí ulice“). Nicméně některé školy jsou v tomto ohledu již velmi aktivní a intenzivně se věnují aktivitám dětí po ukončení výuky. Tyto zkušenosti je proto nutné zmapovat (podmínky, prostory, organizační zajištění, personální zabezpečení, délka jejich trvání, zaměření, zdroje a způsoby financování apod.) a jejich „best practices“ poskytnout k využití ostatním školám. K šíření povědomí a získání uceleného přehledu o jednotlivých formách volnočasových aktivit a o možnostech jejich realizace by mělo přispět vytvoření samostatné rubriky na webových stránkách MŠMT, nebo na portálu veřejné správy. Ta by měla obsahovat - přehled volnočasových aktivit, které jsou jednotlivými subjekty (školy, nestátní organizace apod.) realizovány, přehled všech grantů a programů, z nichž lze čerpat finanční prostředky na jejich realizaci (formuláře ke stažení a vzorové formuláře na projekty s jednoduchým komentářem jak je vyplnit, podmínky za nichž lze tyto prostředky čerpat, okruh oprávněných osob atd.). Vytvoření samostatné rubriky by měla provázet kampaň, která by o jejím zřízení informovala širokou veřejnost. Návrh úkolu koresponduje a rozvíjí opatření vládní politiky ve vztahu k dětem a mládeži formulované např. v Národní koncepci rodinné politiky na období 2005 – 2006 (schválené usnesením vlády č. 1305/2005, Koncepce státní politiky ve vztahu k dětem a mládeži do roku 2007 (schválena usnesením vlády č. 343/2003), Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 - 2008 atd.

2.	Do připravovaných rámcových vzdělávacích programů zakotvit zkvalitnění výchovy k lidským právům, ke zdravému životnímu stylu, multikulturní, mediální a sexuální výchovy na základních a středních školách.
-----------	--

Indikátor plnění – výše uvedená témata jsou zařazena do rámcových vzdělávacích programů pro základní a střední školy, včetně jejich zařazení do vzdělávacích programů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Rozsah a kvalita jejich výuky na základních a středních školách je průběžně kontrolována Českou školní inspekcí.

Milníky :

- 1. 2. 2007 - zařazení výchovy k lidským právům, ke zdravému životnímu stylu, multikulturní, mediální a sexuální výchovy do připravovaných rámcových vzdělávacích programů,
- 1. 2. 2007 - zařazení uvedených témat do vzdělávacích programů pro pedagogy prostřednictvím přímo řízených organizací MŠMT,
- 1. 4. 2007 - podpora nestátních neziskových organizací, působících v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů v rámci dotačních řízení MŠMT,
- průběžně, kontrolní termín - 25. 6. 2007 – příklady dobrých praxí ve vzdělávání žáků a studentů mimo jiné i ve výše uvedených tématech jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách MŠMT a dalších vzdělávacích portálech, včetně šíření informací o jejich existenci,
- průběžně, kontrolní termín – 1. 2. 2008 - Česká školní inspekce se v rámci svých tematických inspekcí zaměřuje na rozsah a kvalitu výuky ve výše uvedených tématech na základních a středních školách.

Gesce – MŠMT

Východiska

Výchova k lidským právům, multikulturní, sexuální a mediální výchova (výchova k orientaci v masových médiích, jejich využívání a kritickému hodnocení), nabývají v dnešní společnosti na stále větším významu. Tyto předměty jsou na některých školách vyučovány v různém rozsahu a kvalitě. Je to mimo jiné i tím, že se jedná o relativně nové vzdělávací programy, s jejichž vyučováním většina pedagogů nemá dostatečné zkušenosti. (Např. v roce 2001 a 2004 byly Růžovou linkou o. s. ve spolupráci 3. lékařskou fakultou UK a UNICEF realizovány výzkumy zaměřené na identifikaci chování a postojů dětí ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí a vnímání samotné sexuality vůbec z nichž naprostá většina respondentů vyjádřila velkou nespokojenost s výukou sexuální výchovy na školách.). Navrhovaná dílčí opatření směřují k zabezpečení jejich výuky ve standardním rozsahu a kvalitě, prostřednictvím jejich zařazení do připravovaných rámcových vzdělávacích programů a k zařazení těchto témat do systému dalšího vzdělávání pedagogů. Příklady dobré praxe v metodách a způsobu výuky budou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách MŠMT, které současně zajistí informovanost pedagogické veřejnosti o jejich existenci. Efektivitu přijatých opatření by měla průběžně kontrolovat Česká školní inspekce v rámci tematicky zaměřených inspekcí na základních a středních školách.

B. Rodiče + zákonní zástupci dětí

3.	Podpořit zakomponování spolupráce mezi školami a rodiči v oblasti sociálně patologických jevů do minimálních preventivních programů.
-----------	---

Indikátor plnění – rodiče a zákonní zástupci dětí jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím různých sociálně patologických jevů, včetně jejich identifikace a kontaktu na příslušné odborníky, na které se v případě potřeby mohou obracet.

Milníky :

- 31. 12. 2006 – je vypracován materiál, který popisuje efektivní metody o šíření povědomí o výše uvedených patologických jevech mezi rodiči a zákonnými zástupci dětí,
- 15. 1. 2007 – materiál je uveřejněn na webových stránkách MŠMT,
- 15. 1. 2007 - o existenci materiálu jsou informovány všechny základní a střední školy s doporučením, aby jej využily při aktualizaci svých minimálních preventivních programů.

Gesce – MŠMT ve spolupráci s MZ

Východiska

Je mimo jakoukoliv pochybnost, že šíření povědomí o různých sociálně patologických jevech, včetně komerčního sexuálního zneužívání dětí, je nutné směřovat i na cílovou skupinu rodičů a zákonných zástupců dětí. Vhodnou platformou pro poskytování takových informací mohou být např. třídní schůzky, kam rodiče pravidelně docházejí. Mohlo by se jednat jak o krátké přednášky odborníků z praxe (včetně nevládních organizací), samotných třídních učitelů, tak o distribuci různých informačních letáků, pojednávajících stručně o jednotlivých problémech s příslušnými kontakty na odbornou pomoc. Do šíření povědomí o výše uvedených tématech je důležité, aby školy spolupracovaly s rodiči, kteří se angažují v různých sdruženích či organizacích, jejichž činnost s souvisí se školou.

C. Odborníci

4. Zvýšit ochranu dětí před nebezpečím zneužívání prostřednictvím úpravy podmínek pro práci s dětmi a mládeží.

Indikátor plnění – Vládě ČR je předložen návrh legislativní úpravy podmínek pro práci s dětmi a mládeží, který obsahuje mimo jiné opatření k zamezení práci s dětmi a mládeží osobám, pravomocně odsouzeným pro úmyslný trestný čin (prostřednictvím obligatorní povinnosti předložení **opisu** z rejstříku trestů) a současně ukládá osobám, které se o tuto práci ucházejí povinnost absolvování psychologických testů, které by odhalily případné osobnostní rysy neslučitelné pro práci s dětmi a mládeží.

Termín plnění – 31.3. 2007

Gesce – MŠMT

Východiska

Opatření navazuje na úkol č. 7 z minulého národního plánu („V připravovaném zákoně o podpoře práce s dětmi a mládeží zamezit osobám trestaným pro trestnou činnost páchanou na mládeži práci s dětmi a mládeží“), který nebyl ze strany MŠMT splněn. Návrh zákona o podpoře práce s dětmi a mládeží byl předložen k projednání Legislativní radě vlády, nicméně na základě řady rozporuplných připomínek byly práce na přípravě návrhu zákona pozastaveny. Jak již bylo v úvodní analytické části uvedeno, osoby s pedofilními sklony mají tendenci být s dětmi v co nejužším kontaktu a proto jejich přítomnost vyhledávají prostřednictvím realizace různých zájmových kroužků, pobytových akcí atp. Je proto velmi důležité minimalizovat takové ohrožení dětí prostřednictvím úpravy a specifikace podmínek pro práci s dětmi a mládeží. Vzhledem k nejasné budoucnosti zákona o podpoře práce s dětmi a mládeží bude tato problematika řešena samostatně. MŠMT bude vypracován a předložen do vlády návrh legislativní úpravy podmínek pro práci s dětmi a mládeží, který obsahuje mimo jiné opatření k zamezení práci s dětmi a mládeží osobám, pravomocně odsouzeným pro úmyslný trestný čin (prostřednictvím obligatorní povinnosti předložení **opisu** z rejstříku trestů) a současně ukládá osobám, které se o tuto práci ucházejí povinnost absolvování psychologických testů, které by odhalily případné osobnostní rysy neslučitelné pro práci s dětmi a mládeží.

5.	Vzdělávací programy policistů základní odborné přípravy a policistů služby kriminální policie a vyšetřování průběžně aktualizovat v souladu s novými poznatky a právními předpisy.
-----------	---

Indikátor plnění – příslušné vzdělávací programy pro policisty (zejména v oblasti vedení výslechu dětí) jsou průběžně aktualizovány.

Termín – průběžně, kontrolní termín – 31. 3. 2008

Gesce – MV

Východiska

Problematika trestné činnosti páchané na mládeži je obsažena v několika vzdělávacích programech, a to jak na úrovni základní odborné přípravy, tak na úrovni specializačních kursů. Tyto programy je nutné průběžně aktualizovat. Velmi důležitou oblastí, které je třeba v příslušných vzdělávacích programech věnovat zvýšenou pozornost je vedení výslechu dítěte, které je velmi náročné s ohledem na nutnost získání maximálního množství kvalitních informací pro trestní řízení a co do minimalizace traumatizace a sekundární viktimizace dítěte. K takovému výslechu proto musí policisté přistupovat velmi citlivě a obezřetně, obzvláště pokud je dítě svědkem či obětí mravnostní kriminality. Proto je nutné, aby si tito policisté osvojili dovednosti a techniky, které jim umožní prohloubení dosavadních znalostí a zkušeností.

D. Média

6.	Zvýšit povědomí novinářů a mediálních profesionálů o důležitosti citlivého informování o dětských obětech trestné činnosti, zejména násilné a mravnostní.
-----------	--

Indikátor plnění – MŠMT doporučilo děkanům příslušných fakult, aby téma důležitosti citlivého informování o dětských obětech trestné činnosti, zejména násilné a mravnostní, bylo zařazeno do studijních programů a oborů souvisejících s fungováním médií, níže uvedený materiál je vypracován a proběhl seminář k jeho tématu.

Milníky :

- 31. 12. 2006 – iniciovat jednání se Syndikátem novinářů ČR o zařazení výše uvedeného tématu do Etického kodexu novinářů v ČR (gesce MV),
- 30. 9. 2007 – doporučení děkanům příslušných fakult, aby výše uvedená témata zařadili do vzdělávacích programů poskytujících vzdělání v oborech souvisejících s fungováním médií (gesce MŠMT),
- 31. 10. 2007 – je vypracován materiál na téma např. „Novináři a oběti trestné činnosti“, (gesce MV)
- 5. 12. 2007 – seminář pro novináře na téma výše uvedeného materiálu (gesce MV)

Gesce – MV, MŠMT

Východiska

Média hrají velmi důležitou úlohu ve společnosti a poskytování informací o dětských obětech trestné činnosti, zejména násilné a mravnostní, je spojeno s velkou odpovědností. Necitlivě zveřejněné informace o těchto dětech mohou mít nedozírné důsledky pro jak pro dítě, tak pro jeho rodiče, či zákonné zástupce. K uvědomění si této odpovědnosti by mělo přispět zařazení výše uvedeného tématu do profesní přípravy budoucích novinářů a mediálních profesionálů. Vzhledem k tomu, že ne všichni novináři a mediální profesionálové jsou absolventy vysokých škol, natož žurnalistických fakult, bude MV iniciovat schůzku se Syndikátem novinářů ČR, jakožto dobrovolným profesním sdružením ohledně možnosti zařazení výše uvedeného tématu do Etického kodexu novinářů. V roce 2006 vypracovalo MV ve spolupráci s organizací Dart Center for Journalism and Trauma publikaci na téma

„Novináři a neštěstí“, na jejíž tvorbě se podíleli jak odborníci z řad psychologie, tak zkušení novináři. Obdobným způsobem MV vydá publikaci, která by novináře stručně seznámila se zásadami a doporučeními v oblasti přístupu a informování o obětech trestné činnosti, zejména žen a dětí (včetně osob cizí státní příslušnosti). Publikace a důvody pro její vydání budou novinářům představeny na semináři, které uspořádá MV.

E. Potenciální pachatelé a pachatelé

7.	Vytvořit nové a efektivní metody práce s pachateli ve věznicích, kteří byli odsouzeni za trestné činy násilí na dětech, (týrání dětí, komerčního sexuálního zneužívání dětí i sexuálního zneužívání dětí bez komerčního aspektu).
----	--

Indikátor plnění – pachatelé trestných činů násilí na dětech, kteří se nacházejí ve výkonu trestu jsou efektivními formami průběžně seznamování s následky svého jednání, což ve svém důsledku alespoň částečně minimalizuje jejich případnou recidivu.

Milníky :

- 31. 1. 2007 – vypracování manuálu,
- 30. 6. 2007 – vypracování vzdělávacího programu,
- 31. 8. 2007 – pilotní ověření vzdělávacího programu,
- 31. 1. 2008 – zavedení vzdělávacího programu do praxe.

Gesce – MS

Východiska

Výše uvedení pachatelé nemusejí být nutně osobami s poruchami osobnosti, kteří vyžadují terapeutickou péči, k těmto činům může docházet z nejrůznějších důvodů. S cílem eliminovat jejich případné recidivní chování je nutné vypracovat nové metody, které by jim umožnily uvědomit si závažnost a následky svého jednání na jejich dětské oběti. na přípravě takových programů se pochopitelně budou podílet odborníci z oboru psychologie, kteří zajistí jejich účinnost a efektivitu.

7.1.2. Výzkum

8.	Připravit a iniciovat výzkumy zaměřené na : <ul style="list-style-type: none">– analýzu příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí,– typologie obětí,– typologie pachatelů,– objasnění rozsahu a příčin latence,– analýzu efektivity léčby pedofilních delikventů.
----	--

Indikátor plnění – na základě identifikace nezmapovaných oblastí komerčního sexuálního zneužívání dětí jsou realizovány výzkumy, na jejichž základě bude přistoupeno k plánování dalších aktivit.

Termín plnění – průběžně, kontrolní termín - 30. 11. 2007

Gesce – MV ve spolupráci s MZ, MPSV, MŠMT, MS

Finanční náklady – 800 000,- Kč pro níže uvedené 2 výzkumy.

Východiska

V uplynulém období byla realizována celá řada výzkumných aktivit, nicméně okruh informací, které jsou potřebné v plánování efektivních opatření v boji proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, je stále nedostatek. Výzkumy v následujícím období je nutné zaměřit např. na :

- objasnění příčin latence mravnostní kriminality (Oběti nemají zájem tyto trestné činy hlásit policii, se svým traumatem se vyrovnávají či nevyrovnávají po svém, což má zásadní vliv na strukturu jejich osobnosti v dospělosti. Na jedné straně se jedná o pochopitelný stud a oběti nechtějí prožívat svoje traumata znovu a popisovat cizím lidem svoje zážitky. Na druhé straně je otázka, zda jsou policisté a další zástupci orgánů činných v trestním řízení adekvátně vstřícní a citliví k těmto obětem a zda celý proces vyšetřování této kriminality je nastaven pro tyto oběti „přátelsky“. Z dosavadních výzkumů vyplývá, že oběti sexuálního zneužívání mají v dospělosti vyšší tendenci podlehnout různým formám patologického chování, častěji se stávají oběťmi či pachatelí mravnostní, nebo násilné kriminality. Součástí výzkumu by mělo být i zhodnocení fenoménu patologického hráčství a jeho vliv na dynamizaci sociálně patologických jevů ve společnosti, včetně jeho případné souvislosti s mravnostní kriminalitou.
- analýza efektivity léčby pedofilních delikventů - v souvislosti s rozšířenou prostitucí, kterou provází i prostituce dětská, je třeba zmapovat efektivitu dosavadní léčby klientů dětské prostituce, včetně pachatelů sexuálního zneužívání dětí v širším smyslu slova. Analýza by měla vyústit v doporučení efektivních, lékařských postupů při léčbě pedofilních delikventů s eventuality návrhy legislativních změn. Součástí analýzy by mělo být i komplexní zhodnocení stávající zajištění péče o pedofilní delikventy včetně jejího personálního, kapacitního a organizačně - technického zabezpečení, identifikace nedostatků a s následným návrhem časového harmonogramu k optimalizaci systematické péče o pedofilní delikventy.

Další zaměření výzkumných aktivit bude specifikováno podle aktuální situace v oblasti komerčního sexuálního zneužívání dětí. Nicméně každý výzkum bude obsahovat návrhy na řešení identifikovaných problémů.

7.1.3. Osvěta

9.	Rozpracovat a realizovat nové způsoby rozšiřování povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí, především v rizikových oblastech.
-----------	--

Indikátor plnění – nové způsoby rozšiřování povědomí o komerčním sexuálním zneužívání dětí, jsou realizovány - v rizikových lokalitách
 - v rámci celé ČR
 - a iniciovány v zemích, odkud nejčastěji do ČR přijíždějí sexuální turisté.

Milníky :

- 31. 12. 2006 - jednání MV se zahraničními partnery SRN, Rakouska a Velké Británie, ohledně iniciování preventivních a informačních kampaní zaměřených proti zneužívání dětí v ČR.
- 31. 3. 2007 – realizace kampaně ve vybrané rizikové lokalitě,
- 30. 11. 2007 – zhodnocení úspěšnosti realizované kampaně,
- 31. 3. 2008 - realizace kampaní v dalších rizikových lokalitách a na celostátní úrovni,

Gesce – MV, MŠMT, MPSV, MZ

Finanční náklady – 4 mil. Kč - kampaně v rizikových lokalitách + celostátní kampaň.

Východiska

Rizikové lokality - jak již bylo výše uvedeno, komerční sexuální zneužívání dětí se sestává z dětské prostituce, dětské pornografie a obchodování s dětmi. Osvětové kampaně je třeba zaměřit mimo jiné i cíleně do lokalit v nichž je zvýšený výskyt „klasické“ prostituce, neboť v nich jsou prostituce dětí ohroženy více než v jiných regionech. Rovněž pojetí, rozsah a obsah takových kampaní bude mít svá specifika na rozdíl od kampaní plošných, zaměřených na veškerou populaci. Mezi tyto rizikové lokality patří např. pohraniční regiony – Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Jihomoravský kraj a centrum

hl. města Prahy. V roce 2007 bude realizována kampaň ve vybrané rizikové lokalitě a na základě jejího zhodnocení budou v roce 2008 realizovány kampaně ostatních rizikových lokalitách.

Celostátní úroveň - široká veřejnost by měla být průběžně a různými efektivními formami upozorňována na nebezpečnost všech forem násilí na dětech a na zvýšení jejich citlivosti vůči těmto patologickým jevům. Nedílnou součástí takové kampaně je poskytnutí informací a kontaktů, kam se občané mohou obracet, v případě, že si takových událostí všimnou.

Zahraničí - značná část poptávky po sexuálních službách v ČR přichází ze zahraničí. Jedná se nejčastěji o tzv. sexuální turisty např. ze SRN, Rakouska, Velké Británie atd. vyhledávajících v ČR prostituci, včetně dětské prostitute, přičemž možnosti ČR preventivně působit na tuto skupinu jsou omezené. Jelikož toto citlivé a tabuizované téma není obvykle předmětem bilaterálních a multilaterálních jednání, případně takováto jednání nepřinesla doposud konkrétní výsledky, je nutné, aby MV, ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty iniciovalo jednání s relevantními partnery a dosáhlo uznání částečné odpovědnosti za tento problém ze strany států zdrojových z hlediska poptávky a realizace odpovídajících preventivních a informačních kampaní.

7. 2. Odstraňování příčin komerčního sexuálního zneužívání dětí

10.	Vypracovat návrh systému následné péče o osoby, které opustí zařízení ústavní výchovy.
------------	---

Indikátor plnění – na základě provedené analýzy je navržen systém následné péče o osoby, které opustí zařízení ústavní výchovy.

Milníky :

- 31. 3. 2007- zpracování analýzy,
- 30. 11. 2007 - vypracování návrhu systému.

Gesce – MPSV + MV

Východiska

Z povahy návrhu je zřejmé, že cílenou skupinou již nejsou děti, tedy osoby mladší 18-ti let, nicméně se jedná o mladé dospělé osoby, které opustily zařízení ústavní výchovy a ocitají se v obtížné situaci (kdo jim může pomoci s nalezením ubytování, práce apod., zda a kdo je s nimi nadále v kontaktu, komu se mohou svěřovat se svými problémy apod.). Nicméně vycházíme ze skutečnosti, že mladý člověk po dovršení zletilosti, pokud strávil celý život, nebo jeho podstatnou část v zařízení pro výkon ústavní výchovy, nemůže být zcela připraven na odpovědnost, která se zletilostí nastává a je snadno zranitelný. Může se proto lehce stát obětí, či samotným pachatelem kriminální činnosti, podlehnout různým závislostem a patologickému chování. Tito mladí dospělí jsou cílovou skupinou práce *sociálních kurátorů*, kteří by (podle dohody mezi MPSV a MŠMT z 90. let) měli být informováni o nadcházejícím propuštění dítěte ze školského zařízení z důvodu dosažení zletilosti podle závažnosti situace 3 - 6 měsíců před datem propuštění, navázat ihned se zařízením kontakt, zpravidla dítě navštívit a začít s ním pracovat na přípravě na samostatnost. Podle MPSV však v současné době ředitelé školských zařízení tuto dohodu neplní. Realizaci navrhovaného opatření by měla předcházet analýza, která by měla zhodnotit stávající systém péče o bývalé klienty výchovných ústavů, identifikovat nedostatky a rizika spojená s jejich nedostatečným využitím a navrhnout systémové změny k jejich odstranění. Péče o tyto osoby je částečně zajišťována v Domech na půli cesty (jejichž zřizovatelem jsou pouze nestátní neziskové organizace), které nabízí bydlení mladým lidem odcházejícím z ústavní péče nebo nefunkčních rodin a pomáhá jim při vstupu do samostatného života. Analýza by se měla rovněž zabývat jejich rozsahem jejich využíváním Domů na půli cesty, zda je jejich kapacita dostatečná, zda jsou rovnoměrně rozšířeny po jednotlivých regionech, zda je finanční podpora ze strany státu adekvátní, zda je péče o ně zajišťována v potřebné kvalitě apod. Návrh systému péče by se měl vztahovat i na nezletilé migranty bez doprovodu, které opustí výše uvedené, Zařízení pro děti – cizince.

7.3. Zkvalitnění boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí

11.	Snižovat počet dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče.
------------	--

Indikátor plnění – úspěšnost a efektivita přijatých opatření ke snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče je průběžně vyhodnocována a na jejím základě jsou přijímána náležitá opatření + proběhla mediální kampaň pro informování veřejnosti o nově vytvořených motivačních mechanismech podpory náhradní rodinné péče.

Milníky :

- 30. 11. 2006 - vypracování hodnotícího mechanismu (metodiky) pro průběžnou evaluaci úspěšnosti a efektivitu přijatých opatření ke snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče,
- 31. 12. 2006 – realizace mediální kampaně k informování široké veřejnosti o nově vytvořených motivačních mechanismech pro podporu náhradní rodinné péče,
- průběžně, kontrolní termín - 31. 12. 2007 – na základě vypracovaného hodnotícího mechanismu metodiky jsou průběžně odstraňovány překážky bránící snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče,
- 31. 3. 2008 – je vypracována hodnotící zpráva k úspěšnosti a efektivitu přijatých opatření ke snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče, včetně návrhů na řešení identifikovaných problémů.

Gesce – MPSV

Východiska

Jak již bylo uvedeno v kapitole 5.6. (Sociální služby a komerční sexuální zneužívání dětí), velmi důležitým a dlouhodobým cílem sociální politiky by mělo být snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče a s tím související podpora náhradní rodinné péče. Dne 1. června 2006 nabyla účinnosti novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, která kromě zkvalitnění péče o ohrožené děti, obsahuje celou řadu opatření, směřujících ke zlepšení podmínek výkonu náhradní rodinné péče a motivačních podnětů pro osoby, které mají zájem se do náhradní rodinné péče zapojit. Ke zlepšení systému sociálních služeb v České republice by měl rovněž přispět nový zákon č. 108/2006, o sociálních službách, který nabude účinnosti dne 1. ledna 2007. Zákon obsahuje celou řadu zásadních transformačních kroků, které by měly zajistit lidem v nepříznivé sociální situaci pomoc a podporu prostřednictvím sociálních služeb a stanovit přehledná pravidla pro jejich poskytování. Nicméně pro hodnocení efektivitu a úspěšnosti těchto opatření v praxi, je nutné vypracovat hodnotící mechanismus, který by tuto evaluaci umožňoval. Pomocí takového mechanismu by měly být průběžně přijímány adekvátní opatření, které by směřovaly k odstraňování překážek bránících snižování počtu dětí svěřovaných do zařízení pro výkon institucionální péče. Počátkem roku 2008 bude vypracována souhrnná zpráva, která zhodnotí dopady výše uvedené novelizace zákona (včetně dalších průběžně přijatých opatření) s návrhy dlouhodobých řešení identifikovaných problémů. Současně bude realizována mediální kampaň, která poskytne široké veřejnosti důležité informace o nově vytvořených motivačních mechanismech pro podporu náhradní rodinné péče.

12.	Zavést trestnost pouhého držení dětské pornografie v jakékoliv formě.
------------	--

Indikátor plnění – předložení návrhu nového trestního zákona do Parlamentu ČR.

Termín plnění – 1. 3. 2007

Gesce – MS

Východiska

Trestnost držení dětské pornografie byla zapracována do návrhu nového trestního zákona, který byl v březnu tohoto roku v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR zamítnut. Úkol byl součástí předchozího plánu, z výše uvedených důvodů nebyl splněn, nicméně jeho aktuálnost a důležitost trvá.

7.4. Odstraňování následků komerčního sexuálního zneužívání dětí

13.	Vytvořit předpoklady pro zavedení systému bezplatných asistenčních služeb dětem, které vystupují jako svědci či jako oběti v trestním řízení.
------------	--

Indikátor plnění – je vypracován návrh systému bezplatných asistenčních služeb dětem, které vystupují jako svědci či jako oběti v trestním řízení.

Milníky :

- 31. 3. 2007- analýza současného stavu,
- 31. 10. 2007- návrh systému asistenčních služeb.

Gesce – MPSV ve spolupráci s MS a MV

Východiska

Rezoluce ECOSOC 2005/20 – „Směrnice pro oblast justice v záležitostech týkajících se dětských obětí a svědků zločinu“ obsahuje celou řadu doporučení a závazků pro smluvní státy v oblasti ochrany a podpory dětí, které se staly svědky či oběťmi zločinu v průběhu trestního řízení. Česká republika je touto směrnicí vázána a její implementace je po formální stránce dostatečná. Nicméně směrnice obsahuje i celou řadu podnětů a inspirací, které mohou být využity v podmínkách ČR. V tomto kontextu je nutné zmapovat okruh asistenčních služeb (psychologických, sociálních, právních atd.), kterých mohou děti v rámci trestního řízení, ale i po něm využívat, navrhnout jejich optimalizaci a vytvořit předpoklady pro jejich zavedení do praxe. Asistenční služby by měly usnadnit dětským obětem a svědkům zvládnutí nároků na ně kladených v rámci trestního řízení, vyrovnat s takovým zážitkem v kontextu zamezení eskalace traumatu v budoucnosti, včetně následné rehabilitace dítěte a podle potřeby i prostředí, ve kterém dítě vyrůstá. V rámci MV byl vytvořen program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Je tedy možné uvažovat o zavedení obdobného, přiměřeně použitelného mechanismu i pro dětské oběti (včetně dětí, které jsou cizí státní příslušnosti).

7.5. Systémová a organizační opatření

14.	Posoudit zřízení poradního orgánu vlády pro ochranu dětských práv.
------------	---

Indikátor plnění – na základě posouzení účelnosti je rozhodnuto o zřízení Rady vlády pro ochranu dětských práv či Komise.

Termín plnění – 31. 12. 2006

Gesce – MPSV, MŠMT, MZ, MV, MS, Úřad vlády

Východiska

Působnost v oblasti péče o ohrožené děti (dětí, které nemohou vyrůstat ve vlastní rodině) je rozdělena mezi MZ, MŠMT a MPSV. MZ je gestorem za zabezpečení fungování kojeneckých ústavů a „batolecích“ dětských domovů pro děti do 3 let věku, MŠMT pro děti od 3 – 18 let za dětské domovy, diagnostické ústavy a výchovné ústavy a MPSV má v gesce náhradní rodinnou péči. Stávající systém rozdělení působností je nevyhovující i pro jednotlivé ústřední orgány státní správy, neboť jim neumožňuje vnímat systém sociálně-právní ochrany dítěte v návaznosti na náhradní rodinnou péči a ústavní výchovu komplexně, ale umožňuje řešit pouze dílčí úkoly a nedostatky v rámci svých působností. Takové rozdělení brání změně celého systému náhradní výchovy. Usnesením vlády

č. 1/1999 ke Koncepci státní politiky ve vztahu k mladé generaci v České republice do roku 2002 byl zřízen Republikový výbor pro děti, mládež a rodinu, který byl poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády pro oblast péče o děti, mládež a rodinu, a který měl zejména koordinovat činnost ústředních orgánů státní správy v oblasti péče, podpory a ochrany dětí a mládeže, v oblasti podpory a ochrany rodiny, koordinovat a podílet se na zpracování návrhu ucelené koncepce státní politiky v oblasti podpory a ochrany rodiny. K 1. lednu 2002 však byl zrušen. V současné době v rámci Rady vlády pro lidská práva existuje Výbor pro práva dítěte, který se zabývá naplňováním Úmluvy o právech dítěte. Členové Výboru jsou jak zástupci ministerstva zahraničních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí, vnitra a zdravotnictví, tak zástupci odborné veřejnosti. Jedná se však o jeden z devíti odborných výborů Rady vlády pro lidská práva. Srovnáme-li však pozornost jaká je věnována např. problematice drog – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, která má několik pracovních skupin a výborů, včetně odboru protidrogové politiky na Úřadu vlády, který současně plní funkci sekretariátu RVKPP, a Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, je pozornost věnovaná ohroženým dětem přinejmenším nedostatečná. Z tohoto důvodu je nutné posoudit zřízení ústředního koordinačního orgánu v podobě Rady vlády, který by navázal na působnost zaniklého Republikového výboru pro děti, mládež a rodinu. Současně, tak jako je tomu u problematiky drog, by mohl vzniknout odbor na Úřadu vlády, který by se výhradně koordinací aktivit jednotlivých resortů zabýval. Další variantou je vytvoření Komise, jejímž úkolem by bylo převedení některých oblastí působnosti v péči o ohrožené děti pod jeden ústřední orgán státní správy.

15.	Vytvořit předpoklady pro vybudování Centra pro pohřešované a zneužívané děti v ČR.
------------	---

Indikátor plnění – je vypracována podrobná studie proveditelnosti, (působnost, struktura, finanční zabezpečení apod.), na jejímž základě bude Centrum zřízeno.

Termín plnění – 30. 6. 2007

Gesce – MV ve spolupráci s MPSV, MS

Finanční náklady – 100 000,- Kč

Východiska

Vybudování Centra pro pohřešované a zneužívané děti by bylo realizováno ve spolupráci s Mezinárodním střediskem pro pohřešované a zneužívané děti (Mezinárodní středisko je přední globální agenturou v oblasti služeb, jež usiluje o ochranu dětí po celém světě před zneužíváním a únosy.). Více informací o mezinárodním středisku je možné získat na adrese www.icmec.org. Centrum v ČR by se tak, jako zahraniční partneři (v USA - National Center for Missing & Exploited Children a v Belgii - Child Focus) zabývalo zneužíváním dětí, násilím na dětech, komerčním sexuálním zneužíváním dětí (dětskou pornografií zejména na internetu, dětskou prostitucí a obchodováním s dětmi) a pátráním po pohřešovaných dětech - např. prostřednictvím webové stránky a dalšími mediálními prostředky. Pro efektivní fungování Centra je stěžejní úzká spolupráce s orgány činnými v trestním řízení, orgány sociálně právní ochrany dítěte, zdravotnickými zařízeními, školami a školskými zařízeními, Veřejným ochráncem práv a dalšími relevantními státními institucemi, nevládními organizacemi a soukromým sektorem, včetně internetových providerů. Centrum by se rovněž zabývalo :

- koordinací aktivit státních orgánů a (dle možností) i neziskových organizací,
- monitoringem trendů a sběrem statistických údajů,
- vypracováváním analytických materiálů,
- vypracováváním návrhů na systémové změny v přístupu státní politiky vůči ohroženým dětem,
- formulováním návrhů na případné změny legislativy, která by měla být nejen teoreticky ale i prakticky aplikovaná v souladu s mezinárodní právními závazky,
- šířením povědomí o pohřešovaných dětech mezi veřejností,

- spolupráce se zahraničními partnery v oblasti ochrany práv dětí,
- identifikaci oblastí, která v jednotlivých regionech nejvíce ohrožují zdravý vývoj dětí s návrhy na přijetí příslušných opatření,
- mapováním „best practices“ ve výše uvedených oblastech v ČR a zahraničí,
- vyhodnocováním efektivity preventivních projektů ve vztahu k ohroženým dětem,
- koordinací školení a výcviků pro odborníky pracujícími s dětmi

Centrum by mimo jiné mělo postavení národního monitorovacího střediska pro ohrožené, zneužívané a pohřešované děti, a centrálního analytického pracoviště Systému včasné intervence. Postupně by měla být vytvořena síť takových center, které by rovněž poskytovaly přímou pomoc ohroženým dětem a jejich rodinám na regionální úrovni, a to i mimo jiné s ohledem na aktuální situaci v rámci lokálních SVI. Přímá pomoc a služby takto vybudovaných center by krom jiného umožňovaly poskytnout dětským obětem trestné činnosti, potažmo jejich zákonným zástupcům veškeré služby, které je třeba k řešení jejich případu, bez složitých administrativních průtahů a to tím, že by v centru měly kanceláře pracovníci orgánů sociálně právní ochrany dítěte, terénní pracovníci z různých NGO či orgánů místní samosprávy, policisté ve službě - formou dlouhodobé stáže, státní zástupci – jen některé dny, advokáti a právníci, které poskytují bezplatné právní poradenství, dětské psychologové apod. Jednotlivá centra by mimo jiné mohla sledovat kvalitu a kvantitu služeb poskytovaných dětem na daném území a navrhnout příslušným orgánům státní správy a samosprávy oblasti, které jsou dosud službami péče o děti nedostatečné či nezajištěné. Inspirací může být praxe tzv. Týmů pro mládež (*Youth Offending Teams*), které jsou úspěšně realizovány např. ve Velké Británii. Centrum pro pohřešované a zneužívané děti může být zřízeno buď jako rozpočtová či příspěvková organizace některého ústředního orgánu státní správy, nebo jako nestátní nezisková organizace, která bude spolupracovat s orgány státní správy na základě smlouvy. Činnosti, které jsou svěřeny výhradně do působnosti příslušných orgánů státní správy (např. sběr a následná analytika údajů čerpaných ze Systému včasné intervence, data od orgánů sociálně právní ochrany dítěte, policejní statistiky a další relevantní informace, kterými jednotlivé orgány státní správy a samosprávy disponují apod.), mohou v Centru vykonávat příslušní zaměstnanci státní správy, kteří zde budou mít zřízeny tzv. detašovaná pracoviště. Tento model spolupráce všech zainteresovaných subjektů pod „jednou střechou“ je dlouhodobě a úspěšně realizován např. v Centru pro pohřešované a zneužívané děti v USA. Finanční prostředky na zřízení a zajištění provozu Centra mohou být čerpány jak ze strukturálních fondů EU, tak ze státního rozpočtu ČR. MV bude vyhlášeno výběrové řízení k určení subjektu, který vypracuje studii proveditelnosti. Materiál bude obsahovat návrh struktury, právního statutu, působnosti, personální a technické zabezpečení, včetně finančních nákladů na zřízení, provoz a zdroje z nichž je možné tyto prostředky čerpat. Na základě této studie budou vytvořeny předpoklady pro zřízení Centra.

16.	Od roku 2008 nahradit stávající dokument např. Národním plánem boje proti násilí na dětech.
------------	--

Indikátor plnění – usnesením vlády, kterým je schválen Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí je stanoveno vypracování Národního plánu boje proti násilí na dětech.

Termín plnění – rok 2008

Gesce – MV, MZ

Východiska

Jak již z výše navrhovaných opatření vyplývá, problematika komerčního sexuálního zneužívání dětí nelze řešit odděleně ode všech ostatních forem násilí na dětech - pohlavního zneužívání dětí, týrání a zanedbávání dětí, domácího násilí atd. (např. z policejních statistik vyplývá, že komerční formy sexuálního zneužívání dětí se ročně pohybují v řádech desítek případů – v roce 2004 se jednalo o 55 a v roce 2005 se jednalo o 67 zjištěných případů, přičemž ostatní formy pohlavního zneužívání dětí se ročně pohybují v řádech stovek případů – v roce 2004 se jednalo o 790 a v roce 2005 o 861 zjištěných případů). Zpracovávání jednotných strategických materiálů, které se komplexně zabývají všemi typy násilí na dětech mimo jiné doporučuje i Světová zdravotnická organizace (WHO).

V současné době je tato problematika řešena v několika koncepčních materiálech jako např. – Národní koncepce rodinné politiky (schválena usnesením vlády č. 1305/2005), na jejímž základě má být vládě do 30. 6. 2006 předložen Akční plán na podporu rodin s dětmi pro období 2006 – 2009 (schválen usnesením vlády č. 854 ze dne 12. 7. 2006) a Koncepce péče o ohrožené děti a děti žijící mimo vlastní rodinu, Koncepce státní politiky ve vztahu k dětem a mládeži do roku 2007 (schválena usnesením vlády č. 343/2003) a Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 - 2008 atd.

17. Iniciovat ustanovení specialisty na problematiku sociálně právní ochrany dítěte (především týraných a zneužívaných dětí) při obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, kde tato funkce ještě nebyla ustanovena, vytvořit podmínky pro stabilizaci a rozvoj orgánů sociálně právní ochrany.
--

Indikátor plnění – návrh novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů je předložen do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Termín plnění – 31. 3. 2007

Gesce – MPSV

Východiska

Reformou veřejné správy došlo k převedení sociálních pracovníků působících na okresních úřadech pod obecní úřady s rozšířenou působností. V mnoha lokalitách však dochází k nevhodné kumulaci funkcí, kdy pracovníci sociálně právní ochrany jsou vytěžováni jinou agendou, která se sociální práci vůbec nesouvisí, v jiných regionech je stav sociálních pracovníků značně poddimenzován což pochopitelně omezuje rozsah služeb, které by měli poskytovat. Úkol byl součástí již předchozího plánu, přičemž k jeho splnění nedošlo. Nicméně na základě jednání mezi MV a MPSV bylo dohodnuto, že ke splnění úkolu je nutno novelizovat zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů ve smyslu doplnění § 10 odst. 3 o písm. c) ve znění „zřídit specialistu na problematiku sociálně právní ochranu dítěte“. Plnění úkolu bude pochopitelně znamenat finanční náklady ze státního rozpočtu na pokrytí výdajů obcím s rozšířenou působností na zřízení těchto specialistů. Ty budou vyčísleny v rámci výše novelizace výše uvedeného zákona o sociálně právní ochraně dětí.

18. Vytvořit komplexní seznam poskytovatelů služeb pro děti (nevládní organizace, dětské psychologové, terénní sociální pracovníci apod.) a zajistit jeho zveřejnění.
--

Indikátor plnění – všichni ředitelé základních a středních škol mají k dispozici výše uvedený seznam, který je jimi distribuován rodičům a zákonným zástupcům svých žáků.

Milníky :

- 31. 12. 2006 - vypracování seznamu a jeho zveřejnění na webových stránkách MŠMT,
- 31. 12. 2006 - zajištění informovanosti všech základních a středních škol o jeho zveřejnění s výzvou, aby jej ředitelé těchto škol poskytli všem rodičům a zákonným zástupcům žáků.

Gesce – MŠMT

Východiska

Úkol byl součástí již předchozího plánu, přičemž k jeho splnění nedošlo, nicméně jeho aktuálnost stále trvá. MŠMT ve spolupráci s Institutem pedagogicko psychologického poradenství zpracovalo seznamy pedagogicko-psychologických poraden, středisek výchovné péče a speciálně pedagogických center. Práce byly zahájeny na přehledu dalších profesních sdružení zajišťujících odbornou pomoc dětem. Seznamy jsou postupně zveřejňovány na webových stránkách IPPP (www.ippp.cz). Cílem opatření je zpřehlednění informací a kontaktů na veškeré služby, které poskytují dětem v dané lokalitě

jak státní instituce, tak nevládní organizace (lékaři, psychologové, policisté, sociální pracovníci, terénní sociální pracovníci, poradny určené pro děti a rodiny, atd).

19.	Sjednotit a harmonizovat interní metodiky postupu Policie ČR, orgánů sociálně právní ochrany dítěte, Správy uprchlických zařízení a zařízení pro ústavní výchovu v případech nezletilých cizinců bez doprovodu.
------------	--

Indikátor plnění – interní metodiky výše uvedených subjektů jsou sjednoceny a harmonizovány a je podle nich v praxi postupováno.

Termín plnění – 31. 3. 2007

Gesce – MŠMT ve spolupráci s MPSV a MV

Východiska

Úkol byl součástí již předchozího plánu, přičemž nebyl splněn, nicméně jeho aktuálnost stále trvá. Jedním z důvodů pro jeho nesplnění bylo několik novelizací zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, které měly bezprostřední dopad na pobyt nezletilých cizinců bez doprovodu.

20.	Podporovat zřizování a vybavování výslechových místností pro traumatizované oběti (zejména děti a ženy).
------------	---

Indikátor plnění – zvýšení počtu výslechových místností pro traumatizované oběti.

Milníky :

- 31. 12. 2006 - zmapování situace na jednotlivých okresních ředitelstvích Policie ČR,
- 30. 6. 2007- vypracování standardů pro vybavení těchto místností,
- 31. 10. 2007 - zabezpečení systémového financování pro jejich plošné zřizování.

Gesce – MV

Východiska

Úkol byl součástí již předchozího plánu, nicméně jeho aktuálnost stále trvá. Dosud byly zřízeny výslechové místnosti v Praze, Berouně a Ostravě, z financí programu Partnerství MV také v Prostějově. Dlouhodobým cílem tohoto úkolu je, aby výslechové místnosti pro traumatizované oběti byly zřízeny v teritoriální působnosti krajských správ a okresních ředitelstvích Policie ČR podle specifikovaných standardů. na základě zmapování situace a vypracování standardů pro vybavení výslechových místností budou specifikovány finanční náklady na jejich plošné zřizování. Následně budou uplatněny požadavky MV na jejich podporu ze státního rozpočtu.

7.6. Finanční opatření

Realizace předloženého materiálu si vyžádá níže specifikované finanční náklady.

č. úkolu	Aktivita	Gestor	Termín	Náklady v roce 2007	Náklady v roce 2008
1.	Navýšení prostředků pro MŠMT na podporu volnočasových aktivit dětí	MF	Od 1.1.2008	-----	100 000 tis. Kč
8.	2 výzkumy na komerční sexuální zneužívání dětí	MV	30.11.2007	800 tis. Kč	-----
9.	Realizace kampaně proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí ve vybrané rizikové lokalitě	MV ve spol. s MZ, MŠMT, MPSV	30.3.2007	500 tis. Kč	-----
9.	Realizace kampaní proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na celostátní úrovni a v dalších rizikových lokalitách	MV ve spol. s MZ, MŠMT, MPSV	30.3.2008	-----	3 500 tis. Kč
15.	Studie proveditelnosti ke zřízení Centra pro pohřešované a zneužívané děti v ČR	MV ve spol. s MPSV, MS	30.6.2007	100 tis. Kč	-----
CELKEM				1 400 tis. Kč	103 500 tis. Kč

Realizace Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008 si celkem vyžádá 1 400 tis. Kč v roce 2007 a 103 500 tis. Kč v roce 2008.

Národní plán boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí na období 2006 – 2008

Editoři : Mgr. Marcel Wohlgemuth, Bc. Jakub Švec

Vydalo Ministerstvo vnitra České republiky

Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

Praha 2006